

Tapaustutkimus
Suomen Kultaseppien Liitto,
toiminnan kehittämistyö
käyttäjälähtöisin menetelmin

LAHDEN
AMMATTIKORKEAKOULU
Muotoilun ja media-alan
Koulutusohjelma,
muotoilija, YAMK
opinnäytetyö
kevät 2017
Jessica Sofia Riksman

Lahden ammattikorkeakoulu
Koulutus YAMK, palvelumuotoilu

RIKSMAN, JESSICA SOFIA:

Tapaustutkimus Suomen Kultaseppien Liitto, toiminnan
kehittämistyö käyttäjälähtöisin menetelmin

66 sivua, 13 liitesivua

Kevät 2017

TIIVISTELMÄ

Tämä kehitystyö tehtiin Suomen Kultaseppien Liitolle yhteistyönä liiton toimihenkilöiden kanssa. Kyseessä on tapaustutkimustyö, jossa pyritään löytämään keskeiset ongelmakohdat organisaatiossa, analysoimaan nykytilanne sekä tuomaan uusia kehitysehdotuksia liiton toimintaan. Tässä kehitystyössä jäsenistö sekä siihen kuuluvat sidosryhmät aktivoitiin yhteiskehittämiseen, osallistavan työpajan sekä puolistrukturoidun lomakehaastattelun keinoin. Käyttäjälähtöisillä tutkimusmenetelmillä pyrittiin hiljaisen tiedon kokoamiseen joka toisi divergenttiä, laajaa materiaalia kehittämistyöhön. Kehitystyön menetelminä käytettiin teemahaastatteluja, osallistavaa työpajaa (co-workshop), puolistrukturoitua haastattelulomaketta sekä benchmarkingia ja havainnointia.

Suomen Kultaseppien Liitto on perustettu 1900-luvun alussa. Se on pieni mutta perinteikäs edunvalvontaliitto, jonka jäsenistö on supistumassa. Tämä uhkaa koko liiton olemassaoloa. Jos Kultaseppien Liitto lopettaisi toimintansa, niin häviäisi tärkeä alalla toimiva organisaatio ja maamme kädentaidon perinnehistoriaa sen mukana. Nyt liiton on keksittävä uudistumisen keinot ja katsottava tulevaisuuteen sekä rakennettava uusi toimintamalli ja kasvettava muutosten mukana.

Asiasanat: Yhteiskehittäminen, käyttäjälähtöinen suunnittelu,
osallistava työpaja, tapaustutkimus

Lahti University of Applied Sciences
Masters Degree, Programme in service design

RIKSMAN, JESSICA:

Case study, Finnish Goldsmiths Union,
organization development by user centered methods

66 pages, 13 pages of appendices

Spring 2017

ABSTRACT

This thesis a development work has been made in co-work with the Finnish Goldsmiths Union and its staff. This development work, a case study was made to improve and develop the services and the organization structure of the Finnish Goldsmiths Union. In this case study the main goal is to find out the challenges within the functional structure of the union. The purpose for this research is to find results by activating the users and the stakeholders. This co-designing development work aims to find new ideas and suggestions to the Goldsmiths Union and it's function.

The methods used in this case study research were informal interviews, co-workshop, informal enquiry, benchmarking and shadowing.

By using empathic research methods we were able to get the silent knowledge that the users and stakeholders own. This kind of information plays a valuable role in this development study.

The Finnish Goldsmiths Union is founded in the early 1900's. It is a small but a traditional union with the main purpose to promote the interests of its members.

The members are decreasing and this threatens the existence of the union. If the Goldsmiths Union would end its' operations, an important union would disappear and a essential part of the Finnish traditional handcrafting history.

Now the Finnish Goldsmiths Union is obligated to find new approaches and renew it's structure and move forward to the future of continuous changes.

Key words: Co-designing, user based design, co-workshop
case study

Sisällysluettelo

1 Johdanto	7
2.1 Muotoiluajattelu	9
2.2 Muutosten aika ja epätietoisuus	10
3 Tausta.....	11
3.1 Kultasepän ammattiperinteet ja koulutus korualalla	11
3.2 Kultaseppäkoulutus	12
3.3 Korumuotoiluopinnot.....	12
3.4 Muotoiluinstituutin korumuotoilun lakkauttaminen.....	13
4 Kultaseppien Liiton nykytoiminta.....	14
5 Lähtökohdat ja kehittämistarpeet.....	16
5.1 Verkosto	19
6 Kehittämistyön lähestyminen, tavat/menetelmät.....	22
7 Kehittämistyön vaiheet.....	24
8 Kehittämistyömenetelmät	28
8.1 Havainnointi	28
8.2 Benchmarking.....	29
8.3 Teemahaastattelut	30
8.4 Osallistava käyttäjätiedon hankinnan työpaja.....	35
8.5 Puolistrukturoitu haastattelu.....	40
8.6 Haastattelulomakkeeseen laaditut kysymykset	41
9 Pohdintaa	45
10 Ehdotukset.....	47
10.1 Liiketoimintasuunnitelma strategiasuunnittelun avuksi	47
10.2 Toimintatutkimus.....	49
10.3 Liitot yhteen - kahden liiton yhdistäminen.....	49
11 Organisaation muutos, verkostoituminen ja sen tuomat mahdollisuudet	52
11.1 Uudistunut Rakenne.....	53
11.2 Yhteenkuuluvuus tunnistettava	56
11.3 Korujaosto.....	57
12 Päätelmät	59
13 Lähteet ja kirjallisuus.....	63
14 Liitteet	66

1 Johdanto

Tämä opinnäytetyö on tehty Suomen Kultaseppien Liiton toiminnan kehittämiseksi. Kehitystyö tehtiin yhteistyössä Kultaseppien Liiton kanssa. Kehittämistyötä lähestyttiin muotoiluajattelun keinoin ja työtapa oli käyttäjäempatiaan pyrkivä tapaustutkimus (case-study). Empiirisen aineiston keruun myötä pyrittiin löytämään asiakaskunnan eli jäsenistön sekä sidosryhmien olemassa oleva hiljainen tieto, tarpeet ja odotukset. Kultaseppien Liitto voi tämän tutkimus- ja kehittämistyön pohjalta jatkaa kehitystyötä ja uudistaa toimintamallejansa.

Tutkimusmenetelminä tässä työssä käytettiin teemahaastatteluja, osallistavaa työpajaa, puolistrukturoitua lomakehaastattelua, benchmarkingia ja havainnointia.

Osallistavilla aineiston hankintamenetelmillä, teemahaastatteluilla ja osallistavalla työpajalla pyrittiin aktivoimaan jäsenistöä sekä sidosryhmiä. Jäsenistön aktiivisuus olisi tärkeää mikäli Kultaseppien Liitto lähtisi jatkossa kehittämään tämän tapaustutkimuksen tulosehdotuksia.

Tämä opinnäytetyö pohjautuu henkilökohtaiseen kiinnostukseen ja haluun kehittää suomalaista perinteikästä kultasepänalaa ja siihen liittyviä toimintoja. Pieni kiehtova ala on ison myllerryksen keskellä, epävarmuus tulevasta on suuri. Jokaista sidosryhmää alalla tarvitaan, jotta voimme viedä eteenpäin korualaa niin kansallisesti kuin kansainvälisesti. Tämä empatiapohjainen kehitystyö tuo esiin uusia näkökulmia ja ehdotuksia Suomen Kultaseppien Liitolle organisaation rakenteen ja toiminnan kehittämiseksi. Tulevaisuus on tuntematon ja muutoksia on odotettavissa. Vanha perinteikäs käsityöala hakee nyt paikkaansa digitalisoituneen teollisuuden sekä muoti- ja megatrendien maailmassa.

Ajan myötä koruala on muuttunut. Korualan koulutusohjelmia on yhdistetty, koulutusohjelmien rakenteita uusittu ja uusia ammattinimikkeitä on syntynyt alalle. Jatkuva muutos on päivän sana. Kultasepäнала on tänä päivänä murroksessa teknologian vahvan esiinmarssin sekä kuluttajakunnan muuttuneiden tarpeiden myötä. Koruala elää jatkuvasti trendien ja globaalin talouden vaikuttamana, mikä on samalla sekä positiivinen että haasteita tuova asia. Kultaseppien Liiton on pysyttävä ajan hengessä ja vastattava jäsenistön tarpeisiin, jotta toiminta saataisiin jatkumaan ja alan toimintaa eteenpäin.

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on antaa liitolle ideoita ja ehdotuksia muutostyön jatkamiselle.

2 Opinnäytetyön aiheen valinta

Valmistuin koru- ja esinemuotoilijaksi Lahden ammattikorkeakoulusta, Muotoiluinstituutista toukokuussa 2005. Siitä saakka olen toiminut yrittäjänä. Perustin toiminimen rohkeasti ilman varsinaista liiketoimintaosaamista. Valtaosa vastavalmistuneista kultasepistä ja korumuotoilijoista päätyy yrittäjiksi, sillä työmahdollisuudet ovat rajalliset. Korualan opinnot valmistavat oppilasta käsityöläiseksi tai muotoilijaksi, mutta liiketoiminnan ymmärtämiseen ja osaamiseen tähtääviä kursseja on opintokokonaisuudessa liian vähän.

”Yrittäjän roolissa korumuotoilija on paljon muutakin kuin suunnittelija. Hän on suunnittelija, valmistaja, markkinoija ja myyjä.” (Anna Talvitie 2015)

Vuosia yrittäjänä olleena ymmärsin, että tarvitsen lisää tietotaitoa jatkuvasti muuttuvan korualalla toimimiseen. Hain opiskelemaan YAMK -tutkintoa, pääaineena palvelumuotoilu. Opinnäytetyön aiheen valinta kypsyi palvelumuotoiluopintojeni aikana. Yrittäjäuralla kuulin monesta suunnasta palautetta mahdollisista tarpeista kultaseppien liiton toiminnan kehittämiseksi. Kollegojeni hypoteesit liiton toiminnan puutteellisuudesta saivat minut pohtimaan mitä voitaisiin tehdä toisin, jotta molemmat osapuolet olisivat tyytyväisiä. Mieleeni heräsi kysymys olisiko liitolla kiinnostusta toiminnan kehitysyhteistyöhön?

2.1 Muotoiluajattelu

Satu Miettisen kirjassa *Muotoiluajattelu* käsitellään muotoilua ajattelun tasolla - kuinka muotoiluajattelulla voidaan saada uusia ratkaisuja yritysraakenteisiin ja strategioihin liike-elämässä. Muotoilulla voidaan luoda uusia käyttäjälähtöisiä ratkaisuja organisaatioiden rakenteisiin ja ideoida uusia toimintamenetelmiä jo olemassa oleviin toimiin.

Lähdin pohtimaan mahdollista kehitystyötä ja miten muotoiluoprosessin tulisi sujua.

Muotoiluajattelulla ja muotoilun menetelmillä pyrin löytämään uusia kehittämissuhteita Kultaseppien Liiton toimintaan. Olen opiskellut muotoilua ja kultasepän alaa – näkisin, että yhdistämällä muotoiluajattelun ja perinteikkään kultasepän käsityön sekä materiaalin tuntemuksen voisimme päästä uudelle tasolle kehittämistyössä.

2.2 Muutosten aika ja epätietoisuus

”Vallalla oleva murros pakottaa miettimään mihin työelämä on menossa. Se koskettaa jokaista. Uutiset työpaikkojen vähenemisestä ja ammattien katoamisesta huolestuttavat ja herättävät ajatuksia.” (Vepsäläinen 2015, 11)

Näin kirjoittaa Aino Vepsäläinen YAMK opinnäytetyössään, Hypoteesi Muotoilija 2025. Korualan tulevaisuus Suomessa huolettaa alalla työskenteleviä sekä opiskelijoita, tulevia alan ammattilaisia. Myös mahdollinen apu Suomen Kultaseppien Liiton suuntaan on tärkeää henkilökohtaisella tasolla, sillä haluan olla mukana kehittämässä tulevaisuutta maamme tuleville sukupolville kultasepän alalla. Keskeisen liiton toiminnan kehittäminen eteenpäin tukisi koko korualaa Suomessa. Otin yhteyttä Kultaseppien Liittoon ja keskustelimme mahdollisesta kehittämisyhteistyöstä. Koin keskustelun aikana että liitolla on kova halu uudistaa toimintaansa. He haluavat kehittää ja päivittää toimintaansa vastaamaan nykypäivän vaatimuksiin vanhoja perinteitä kunnioittaen. Kultaseppien Liittoon kuulumattomana koin, että minulla on mainio tilaisuus tehdä tutkimuksellinen kehitystyö puolueettomasta näkökulmasta. Positiivinen myöntyminen yhteistyöhön Kultaseppien Liitolta oli innostava alku kehitystyölle. Ehdotukseni otettiin vastaan ja yhteistyö sai alkunsa.

3 Tausta

Kultasepänala on pieni, mutta perinteikäs toimiala, jonka juuret ulottuvat yli 600 vuoden taakse. Suomen Kultaseppien Liitto on perustettu lokakuussa 1905 Helsingissä, Hotelli Kämpissä, jolloin läsnä oli 30 kultaseppää. Perustamista edelsi vuonna 1887 kultaseppien kokouksessa tehty periaatteellinen päätös yhteisen liiton perustamisesta.

Senaatti vahvisti liiton säännöt kesällä 1906. Sääntöjen mukaan liiton tarkoituksena oli toimia yhdistävänä tekijänä kulta- ja hopeaseppien kesken, valvoa alan etuja sekä edistää ammattitaitoa.

(www.kultaseppienliitto.fi)

**SUOMEN
KULTASEPPIEN
LIITTO**

//FOOTER LOGO

Copyright © 2017 Suomen Kultaseppien Liitto.

Kaikki oikeudet pidätetään.

Kuva 1.

Suomen Kultaseppien Liiton logo

3.1 Kultasepän ammattiperinteet ja koulutus korualalla

Satoja vuosia sitten kultasepäksi opeteltiin kisällinä, eli oppipoikana kultasepän verstaalla. Kisällin ensimmäiset tehtävät saattoivat olla pajan pitäminen lämpimänä sekä paikkojen siistimisenä. Hiljalleen kisälli sai aloitella kultasepän helpoimpia työvaiheita esim. kalvosinnappien juottamista, viilausta y. m. Taitojen kartuttua kisälli sai vaativampia tehtäviä ja näyttääkseen ammattitaitonsa hän valmisti kisällityön. Useat kisälli oppilaat jäivät valmistuttuaan oppimestarilleen töihin. Oli myös tapana että kisällit lähtivät kisällivaellukselle jolloin kerättiin lisää osaamista eri paikkakunnilta, jopa eri maista.

Tänä päivänä Suomessa on edelleen mahdollista opiskella itselleen kultasepän ammattioppisopimus nimikkeellä, mutta vain harvalla kultaseppä yrittäjällä löytyy aikaa ja taloudellisia resursseja oppisopimus-oppilaan palkkaamiseen.

3.2 Kultaseppäkoulutus

1900-luvun alkuvuosista lähtien Suomessa on voitu opiskella jalometalliopintoja Taideteollisuuskeskuskoulussa kultaseppä koulutusohjelmassa.

Kultaseppäkoulu perustettiin Helsinkiin vuonna 1938. Suomen Kultaseppien liitto hallinnoi koulua vuoteen 1971 saakka, jonka jälkeen siitä tuli valtion koulu ja se siirrettiin Lahteen, osaksi Lahden taideoppilaitosta. Koulun nimi muutettiin 1980-luvulla Muotoiluinstituutiksi. (Aav 2012)

Suomessa voi opiskella kultasepän ammattiin suorittamalla käsi- ja taideteollisuuden artesaanitutkinnon. Näyttötutkintoina voi suorittaa myös kultasepän, hopeasepän ja kaivertajan ammattitutkinnot sekä kultaseppämestarin, hopeaseppämestarin ja kaivertajamestarin erikoisammattitutkinnot.

3.3 Korumuotoiluopinnot

Lahden Muotoiluinstituutissa voi opiskella Korumuotoilu AMK -tutkinnon sekä YAMK -muotoilija tutkinnon. Kuopiossa Muotoiluakatemiassa voi myös opiskella itselleen AMK – tutkinnon korumuotoilijan erikoistumisella.

Muotoiluinstituutin korumuotoilu opiskelijat oppivat jalometallien, jalokivien sekä muiden koruihin käytettävien materiaalien ominaisuudet opintojensa aikana. Käsityönä valmistetut korut sekä tietokoneella suunnittelu kuuluvat korumuotoilu opintoihin. Korumuotoilun opetusohjelman tavoitteena on valmentaa korumuotoilijoita muotoiluajattelun kautta korumuotoilun ammattilaisiksi. (www.lamk.fi)

3.4 Muotoiluinstituutin korumuotoilun lakkauttaminen

Kuitenkin vuonna 2017 tehdyn päätöksen mukaisesti varsinainen korumuotoilun koulutuksen sisäänotto päättyy ja korujen muotoilua voi opiskella vain osana teollista - ja brändi muotoilua, ilman varsinaista kultasepäntaitoon liittyvää erikoistumista.

Tämän opinnäytetyön valmistuessa keväällä 2017, keskiviikkona 22.2.2017 tiedotettiin että LAMK johto on yhdessä Muotoiluinstituutin johdon kanssa päättänyt säästöleikkaustoimenpiteenä lopettaa kaksi aineopintokoulutuslinjaa välittömästi. Nämä ovat **muoti ja vaatetus-** ja **korumuotoilu**. Nyt esitetään, että puettava muotoilu toimisi korvaavana aineopintona ja että tämän myötä vaate ja -korumuotoilun pääaineita ei lakkauteta kokonaan.

Yllättävä uutinen vaikutti vahvasti moneen Muotoiluinstituutissa opiskelleeseen. Keskustelu käy vilkkaana sosiaalisessa mediassa sekä alan sisällä. Miten näin pääsi käymään?

Tapahtuneeseen on Kultaseppienliiton puolesta otettu kantaa. Onko Suomella varaa lakkauttaa historiallista käsityön sekä muotoilun osaamista, jonka meille on mahdollistanut Muotoiluinstituutti? Kuopiossa toki edelleen opetetaan korumuotoilua, mutta Lahden Muotoiluinstituutilla on ollut hyvin tasokas koulutus. Kultaseppäkoulu ja korumuotoilun pääaineopinnot ovat aiemmin toteutettu samassa rakennuksessa, jolloin molemmat koulut ovat tukeneet toinen toisiaan. Tämä on asian ydin koko korualalla, alan eri tekijöiden yhdessä tekemien ja toisien tukeminen.

Muotoiluinstituutin korumuotoilijat ovat saaneet myös materiaalien tuntemuksen opit aivan toisenlaisella tasolla kuin tulevaisuuden opiskelijat tulevat saamaan.

Isoja muutoksia - vain tulevaisuus näyttää onko tämä uudistus hyvä sijoitus?

4 Kultaseppien liiton nykytoiminta

Kultaseppien liitto on laaja-alainen jalometallialan palvelu- ja toimialajärjestö. Liittoon voivat kuulua kulta- ja hopeasepät, korumuotoilijat, alan opiskelijat sekä jalometallien valmistus, tukku- ja vähittäiskauppaa harjoittavat yritykset. Liiton jäseninä ovat myös Suomen Hopeasepät ry ja Suomen Gemmologinen seura ry. Kuluttajat tunnistavat liiton jäsenliikkeen muun muassa Suomen Kultaseppien Liiton logolla varustetusta ikkunatarrasta. Koska liiton jäseneksi hyväksytään vain hyvämaineisia kulta- ja hopeaseppiä, korumuotoilijoita tai vähittäisliikkeitä, on liittoon kuuluva liike kuluttajalle turvallinen ja luotettava ostopaikka. Tänä päivänä liitolla on 278 jäsentä.

(www.kultaseppienliitto.fi)

Tänä päivänä Suomen Kultaseppien Liiton palkallisena työntekijänä toimii yksi henkilö, toimitusjohtaja, Henrik Kihlman. Hän on koulutukseltaan Hopeaseppämestari, AMK korumuotoilija ja on aikaisemmin toiminut yrittäjänä kultasepäanalalla. Hallituksen puheenjohtajana 2017 toimii Marjut Viitanen, kultaseppä ja AMK korumuotoilija, joka liiton historiassa ensimmäisenä naispuolisena puheenjohtajana tuo uutta otetta liiton toimintaan. Marjut Viitanen valittiin puheenjohtajaksi 29.10.2016 pidetyssä liitokokouksessa. Suomen Kultaseppien Liiton hallituksessa istuu 6 jäsentä sekä puheenjohtaja. Varapuheenjohtajana toimii Kultaseppä Tero Hannonen. Hallitus kokoontuu kuusi kertaa vuodessa, noin joka toinen kuukausi. Tarvittaessa johtokunnan voi kutsua ylimääräisiin kokouksiin. Vuosikokous pidetään joka vuosi lokakuun aikana, tämä tilaisuus on avoin kaikille liiton jäsenille.

Nykytoimintaan kuuluu jokavuotiset timanttienluokituskurssit, helmikurssi, jäsenistölle järjestetyt glögijuhla joulun tienoilla sekä vuotuinen kevät piknik.

Liitto toimii konsultaatioapuna ongelmatilanteiden sattuessa. Jäsenetuna Kello & Kulta lehti tulee neljä kertaa vuodessa Kultaseppä Liiton jäsenille. Tämä julkaisu on alan sisäinen lehti, joka on Kelloseppäliiton sekä Kultaseppien Liiton yhteinen tuotos.

Suomen Kultaseppien Liitto on jäsenenä seuraavissa organisaatioissa:

- Suomalaisen Työn Liitto
- Suomen veronmaksajien keskusliitto
- Helsingin kauppakamari
- CIBJO
- Nordic Jewellery confederation
- Liitto vaikuttaa myös Jalometallifoorumissa ja liitolla on osuus GSW-messut OY:ssä
- Suomen yrittäjät

Suomen Kultaseppien Liiton jäsenyys näissä organisaatioissa mahdollistaa yhteistyökuvioita sekä lisäetuuksia liiton jäsenille. Liitto toimii myös vaikuttajana jalometallifoorumissa. Kultaseppien Liitto on myös alan GSW-messujen osakkaana. Messujen osallistujamäärät ovat olleet laskussa jo kauan ja alan sisällä kyseenalaistetaan messujen olemassaoloa. Muu tämän hetkinen toiminta on alan sisällä tapahtuvien projektien tukeminen, viimeisimpänä kansallismuseoon pystytetty korunäyttely *Brilliant*.

Lähtökohta:
Orientoiva toimintatilanteen
Kartoittaminen

5 Lähtökohdat ja kehittämistarpeet

Ennen kehittämistyön aloitusta kirjasin muistion, joka pohjautui omaan havainnointiin alan toiminnasta. Osa tiedosta, jota olin kerännyt koski myös kultaseppien liiton toimintaa. Tällä tietopohjalla ryhdyin keräämään empiiristä aineistoa kehitystyöhön.

Laatimani muistion ajatuksia pyrin pitämään mukana koko kehitystyön aikana ja mahdollisesti käyttämään aiheina tulevissa haastatteluissa. Aloitin kehitystyön omien hypoteesien pohjalta.

Jessica Riksmán

16.09.2015

Omaan havainnointiin pohjautuvia ehdotuksia Suomen Kultaseppien Liiton tämän hetkisistä uudistustarpeista:

- Viestinnän kehittäminen, oma applikaatio?
- Laajempi sosiaalisen median käyttö yhteisössä (yhteinen instagram/pinterest tili?)
- Facebookissa on jo oma hyvin toimiva kultaseppien liiton ryhmä, mahdollisuus olemassa olevien ryhmien yhdistämiseen.
- Yhteisiä tapahtumia, verkostoitumista maanlaajuisesti (esim. korualan messuristeily sis. seminaari, keskustelupaneeli?), alan messuilla tapahtuma/keskustelupaneeli?
- Oma messuosasto korualan messuilla, käytäntö?
- Tietotaidon yhdistäminen: saada vahvempaan yhteistyöhön kaikki ikäluokat ja ammatin harjoittajat ja sidosryhmät, niin käsityöläiset kun muotoilijat
- Mahdollisten yhteistyökumppaneiden kartoitus ja kumppanuuksien solmiminen esimerkiksi Ornamo, Kelloseppien liitto?
- Kaupallinen ala?
- Koulutusohjelmat?
- Kansainvälisyys?
- Pop-up myynti tapahtumat, näyttelyt yms.

Kuva 2. Suomen Kultaseppien Liiton kehittämistarpeet.

Näiden havainnointiin pohjautuvien aiheiden avulla lähdin miettimään miten kehitystyötä voisi käynnistää. Miten saisin parhaiten kerättyä tietoa jäsenistöltä sekä organisaation toimihenkilöiltä?

Kultaseppien liiton jäsenmäärä, 278 jäsentä, on laskussa vanhempien ikäluokkien jäädessä eläkkeelle. Nuorempien sukupolvien passiivisuus loistaa läsnäolollaan.

Lieneekö tässä ilmiö aikamme muutoksista? Tai ettei alan tekijät ole pysyneet mukana muutoksissa? Nuoret valmistuvat korualan tekijät eivät koe tarvitsevansa liittoa ja sen palveluita - jäsenmaksulle ei saada vastinetta.

Kultaseppien Liitto perustettiin 1900-luvun alussa jolloin sen ensisijainen tehtävä oli valvoa liiton jäsenten etuja sekä valvoa raaka-aineiden ostoa ja myyntiä Suomessa.

Ajan kuluessa liiton raaka-aineiden myynnin valvonnan yksinoikeus vapautui Suomessa. Koruala on kehittynyt muun teollisuuden mukana vuosien mittaan - maailman taloustilanne sekä sodat ovat vaikuttaneet raaka-aineiden hintoihin.

Suomen Kultaseppien Liitto on pitkään toiminut vanhojen toimintatapoihin tukeutuen. Vuotuiset timanttien luokitus- ja helmikurssit eivät enää kiinnosta jäsenistöä entiseen tapaan. Toiminnan jatkuvuuteen ovat vaikuttaneet jäsenmaksut sekä perintönä saadut pääomalahjoitukset.

Jäsenkanta on supistunut viime vuosina, sillä alalle on tullut muita edunvalvontaliittoja sekä yhdistyksiä. Kilpailu jäsenistä on kova. Liitto on havahtunut, ettei nuorempia sukupolvia ole onnistuttu rekrytoimaan jäseneksi ja pohtii kuinka saisi jälleen nuoret korualan tekijät kiinnostumaan jäsenyydestä. Kultasepänala on hajoamassa moneen eri suuntaan, eikä selvää yhteistä alustaa yhteistoiminnalle ole. Yhteistä tekemistä alan sisällä on vähän ja hyvää veljeskuntaa tai paikkakuntakohtaista ns. ”Piirejä ” ei enää ole olemassa. Nuoret kultasepät ja korumuotoilijat eivät ole yhtä aktiivisia sitoutumaan liittoon tai ovat valinneet toisen vaihtoehdon.

Muotoilun vahvistuminen korualalla ja sen tuomat vaikutteet ovat syöneet kultasepän alaa. Vaateteollisuuden- ja muodin rajapinnassa elävä korumuotoilun ammattilainen hakee paikkaansa jatkuvasti. Korutaiteella on oma yhdistyksensä, Korutaideyhdistys ry, joka on jäsen Kultaseppien Liitossa, mutta yhdistyksellä on kuitenkin oma toimintansa.

Hajaantunutta alaa on työstettävä yhteen sekä kaikki sidosryhmät on uusien keinoin saatava aktiivisiksi yhteistyökumppaneiksi.

Perinteitä on vaalittava ja on tärkeää tietää missä juuret koruallalla ovat. Suomen Kultaseppien Liiton on aika uusia toimintamenetelmiään, jotta se saisi nuoret alan tekijät sekä sidosryhmät kiinnostumaan ja aktivoitumaan yhteisöllisempään tulevaisuuteen. Aikoinaan Kultaseppien liiton perusti 30 kultaseppää. Maanlaajuisesti toimivan yhteisön tavoitteena oli yhdistää voimavarat, vaalia alan rehellistä toimintaa sekä edistää yhteishenkeä ja ammattitaitoa alalla. Nämä ovat arvoja, joita edelleen tulisi ylläpitää.

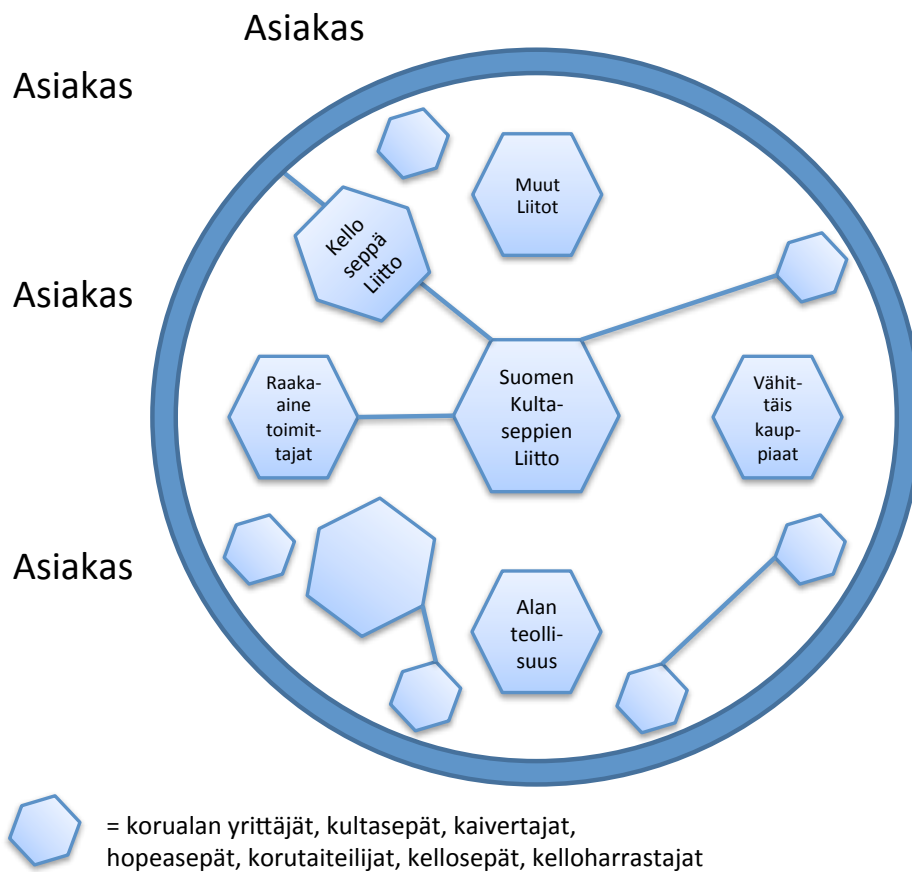
5.1 Verkosto

Ideaalinen tilanne koruallalla olisi *dreamcatcher*- verkosto joka, ulottuisi Helsingistä - Ivaloon ja Turusta - Kuopioon.

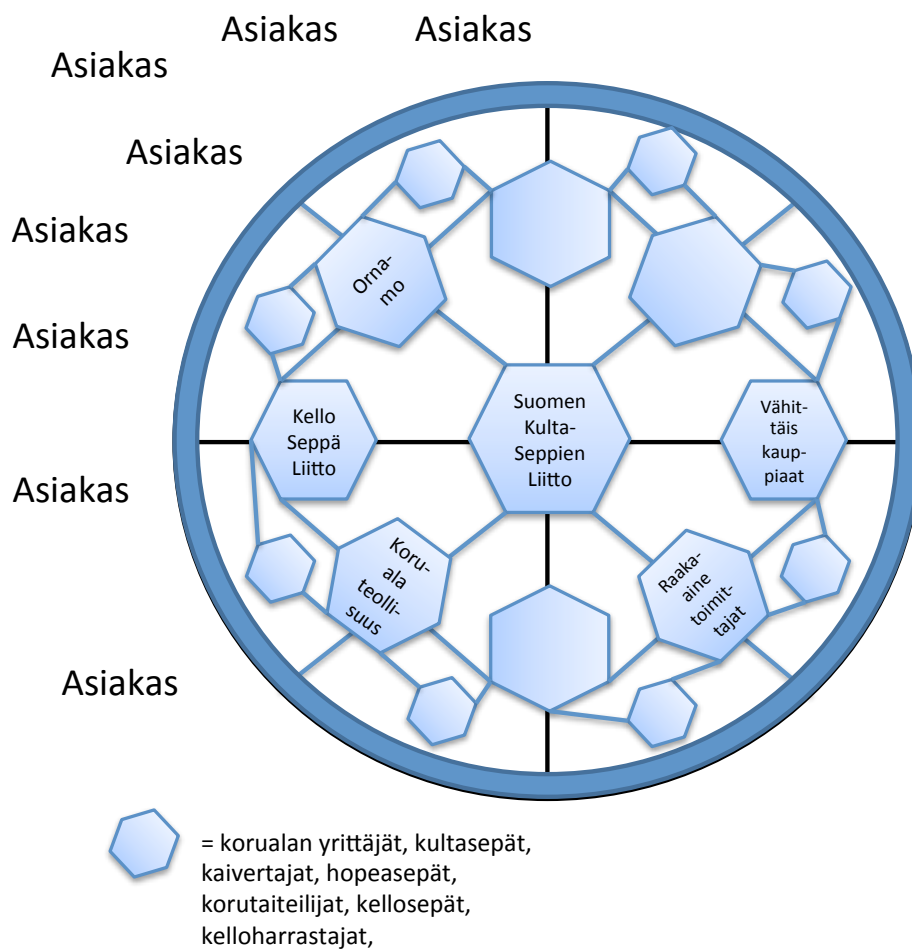
Dreamcatcher sana tulee englanninkielestä ja pohjautuu Pohjois- Amerikan alkuperäiskansan symboliikkaan ja viittaa esineeseen, unisieppariin. Unisiepparin muoto toimii havainnollistavana esimerkkinä toimivan työyhteisön verkostorakenteesta.

Koruallalla olisi hyvä ymmärtää, että kaikki tarvitsevat toisiaan menestyksen ja onnistumisten takaamiseksi. Pienellä monipuolisella käsityöalalla on mahdotonta yksin hallita kaikki tietotaito. Tehokas verkostoituminen, tietotaidon jakaminen ja yhteistyö takaisivat korkealaatuisen asiakaspalvelun sekä ammattitaidolla valmistetut tuotteet.

Kuva 3. Kuvaus tämän hetkisestä verkostosta korualalla Suomessa. Osa sidosryhmän osapuolet eivät ole verkostossa. Osa ovat yhteyksissä toisiinsa sekä kultaseppien liittoon mutta verkosto ei ole eheä.

Kuva 4. Kuvaus *dreamcatcher* – verkostosta – jokainen korualan sidosryhmä linkittyy toisiinsa. Kultaseppien liitto sijaitsee keskiössä ja on kivijalkana koko toiminnalle.

6 Kehittämistyön lähestyminen, tavat/menetelmät

Päädyin lähestymään kehitystyötä tapaustutkimuksena. Koin, että käyttäjälähtöinen kehitystyö sopisi pienelle alajärjestölle, jonka ensisijainen toiminta on jäsenistön edunvalvonta. Tavoitteena oli löytää ongelmakohdat sekä jäsenistön toiveet ja odotukset liiton toiminnalta.

Tapaustutkimuksessa (case-study) pyritään tuottamaan tutkittavasta kohteesta mahdollisimman paljon tietoa. Kehittämistyössä tapaustutkimus sopii hyvin lähestymistavaksi, jos tavoitteena on ymmärtää kokonaisvaltaisesti tutkittava tai kehitettävä kohde sekä löytää mahdolliset ongelmakohdat. Tämä kehittämistyötapa soveltuu erinomaisesti, kun halutaan tutkimuksen pohjalta löytää uusia ehdotuksia ja ideoita organisaation toimintaan. Tapaustutkimuksessa ei varsinaisesti kehitetä kohdetta, vaan annetaan ideoita ongelmakohtien kehittämiseksi. Tapaustutkimuksessa käytetään useita tiedonhankintamenetelmiä. Tämä antaa varmemman sekä laajemman ymmärryksen kohteesta ja sen toiminnasta.

(Ojasalo 2015, 37)

Hiljaisella tiedolla on merkittävä rooli toiminnan kehittämiseksi. Tulosten perusteella syntyy ehdotuksia jatkokehitystyön pohjaksi. Mahdolliset tulevat isot muutokset ovat aikaa vieviä ja pitkiä prosesseja. Tapaustutkimuksen tulosten perusteella on mahdollisuus lähteä pitkäkestoiseen kehitystyöhön toimintatutkimuksen käyttäjälähtöisin menetelmin, joka aktivoi ja osallistaa jäsenistöä.

Palvelumuotoilu on materiaalitonta muotoilua. Palvelumuotoilussa käytetään muotoilun menetelmiä ja suunnitteluvaiheita esimerkiksi palveluiden tai organisaation kehittämisessä. Palvelumuotoilussa luovuudella on iso merkitys. Palvelumuotoilussa työtapa voi vaihdella, mutta työmenetelmät ovat aina kuitenkin käyttäjälähtöisiä. Tämä tarkoittaa sitä, että käyttäjiä ja sidosryhmiä osallistetaan suunnitteluun. Palvelumuotoilussa pyritään aina tulokseen, joka on mahdollisimman käyttäjälähtöinen. (Ojasalo 2015, 72)

Päädyin pohtimaan palvelumuotoilua, johon kuuluu yhteissuunnittelua. Kuinka saisin liiton

jäsenistön aktiivisiksi kehitystyöhön? Osallistava kehittämistyö voisi innostaa jäsenistöä ja aktivoida etääntynyttä yhteisöä.

Tiedonhankintaan käytettiin myös palvelumuotoilussa käytettäviä asiakaslähtöisiä tutkimusmenetelmiä, kuten vapaamuotoiset teemahaastattelut, jäsenistölle suunnattu osallistava työpaja, puolistrukturoitu haastattelulomake, havainnointia ja benchmarkingia. Näillä menetelmillä pyrittiin mahdollisimman asiakaskeskeiseen sekä empatian pohjautuvaan tiedonhankintaan. Näihin menetelmiin syvennyttään myöhemmin tässä työssä. Hiljainen tieto, jota kerättiin oli keskeisessä roolissa läpi koko kehittämisprosessin.

7 Kehittämistyön vaiheet

Tämä kehittämistyö aloitettiin kartoittamalla tilannetta liitossa ja alan sisällä. Havainnointia alan kokonaisvaltaisesta tilanteesta olin tehnyt jo kauan aikaa. Koin jo olemassa olevan tilannetiedon tärkeänä pohjana tiedonhankinnalle.

Kehittämistyö aloitettiin tutkimusaineiston keräämisellä keväällä 2016. Alkuun tein pienenmuotoisen benchmarkauksen käymällä Tukholmassa haastattelemassa koru - ja kelloseppien liittoa, Smycken & Klockor. Oli mielenkiintoista sekä tarpeellista kuulla kuinka samankaltainen pieni kultasepäalan edunvalvontaorganisaatio toimii naapurimaassa ja mitkä ovat heidän toimintansa kulmakivet. Myös ongelmakohtia sekä kehitettäviä osalualueita käytiin läpi.

Tässä vaiheessa aineiston hankintaan käytettiin teemahaastatteluja, osallistavaa työpajaa jäsenistölle sekä puolistrukturoitua haastattelulomaketta eri sidosryhmille.

Koko kehittämistyön aikana tehtiin myös havainnointia osallistamalla Kultaseppien Liiton hallituksen kokouksiin, seuraamalla alan tilannetta yleisesti, käymällä alan messuilla sekä hankkimalla tietoa internetin välityksellä.

Kehitystyön menetelmät valikoituivat pohtiessani kuinka saisin kattavasti tietoa ja aineistoa kultaseppien liiton jäsenistöltä sekä ei jäsenistöön kuuluvilta sidosryhmiltä. Kyseiset menetelmät sopivat toistensa tueksi tutkimustyön edetessä.

Ensin hankin laajasti hiljaista tietoa jäsenistöltä sekä sidosryhmään kuuluvilta alan ammattilaisilta. Tiedonkeruu toteutettiin teemahaastatteluilla. Teemahaastattelujen pohjalta kokosin materiaalin osallistavaan työpajaan, jossa oli mukana eri sidosryhmien edustajia.

Lopuksi laadin yhteistyössä Kultaseppien -ja Kelloseppäliiton toimihenkilöiden kanssa puolistrukturoidun haastattelulomakkeen olemassa olevaan aineistoon pohjautuen.

Kehittämistyön aikana ylläpidettiin dialogia liiton toimitusjohtajan Henrik Kihlmanin sekä hallituksen jäsenten kanssa, jotta saatiin mahdollisimman paljon informaatiota liiton ajankohtaisesta toiminnasta. Viitteitä muutokseen toiminnassa oli havaittavissa jo tutkimustyön aikana. Pelkona oli, että kehittämistyössä edettäisiin liian nopeasti.

Keskusteluilla liiton toimitusjohtajan Henrik Kihlmanin kanssa pyrin saamaan mahdollisimman paljon tietoa liiton tämän hetkisestä tilanteesta. Havainnoin ja keräsin tietoa osallistumalla liiton kokouksiin. Koin tärkeänä osallistumisen kokouksiin, joissa käsiteltiin ajankohtaisia asioita. Havainnoimalla hallituksen keskeistä vuorovaikutusta ja toimintaa sain myös aineistoa kehittämistyöhön.

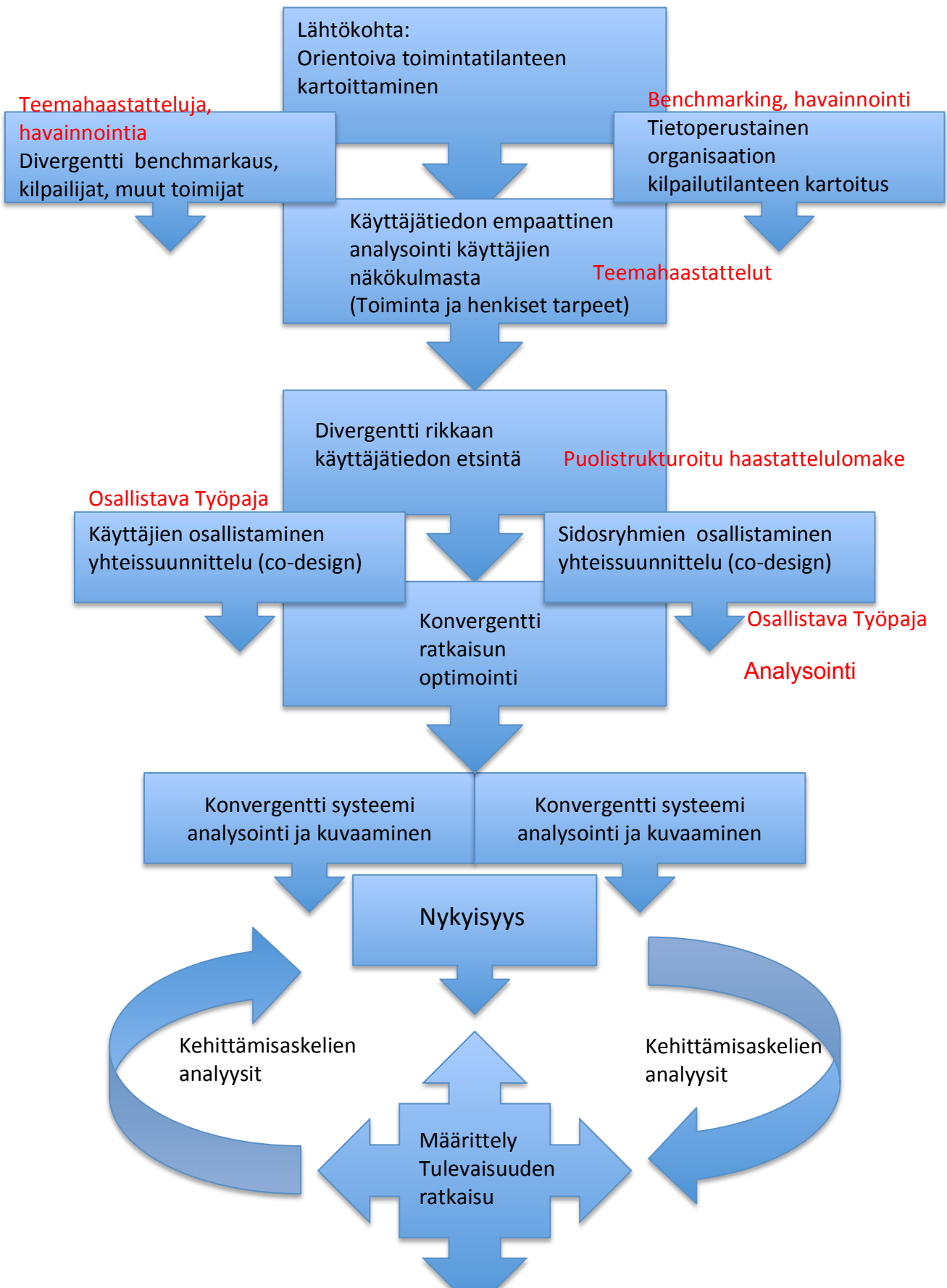
Jokaisen tiedonhankintavaiheen jälkeen vastauksia analysoitiin. Teemahaastattelujen vastauksia segmentoitiin, työpajan tuloksia käytiin yhdessä läpi osallistujien kanssa ja tulokset kirjattiin, jotta niitä voitaisiin käyttää puolistrukturoidun haastattelulomakkeen laatimiseen. Haastattelulomakkeen tulokset analysoitiin ja jokainen vastaus huomioitiin. Samankaltaiset vastaukset segmentoitiin ja merkattiin värikoodeilla. Tulosten perusteella luotiin ehdotukset jatkokehittämiselle.

Kuva 5. Visuaalinen viitekehys kehittämistyön aikataulusta ja työvaiheista.

Kehittämistyön Dispositio & aikataulu

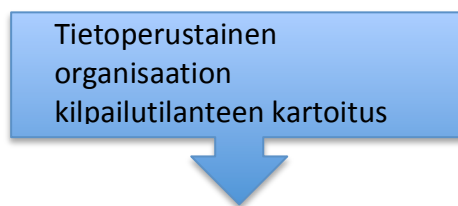

Kuva 6. Visuaalinen kuvaus kehitystyön toimintarakenteesta vaihe vaiheelta.

8 Kehittämistyömenetelmät

Tässä osiossa käsitellään tarkemmin käytettyjä kehittämistyömenetelmiä, jotka ovat havainnointi, benchmarking, teemahaastattelut, osallistava työpaja ja puolistrukturoitu haastattelulomake.

8.1 Havainnointi

Havainnointi mahdollistaa tutkimustyössä huomioimaan asioita, jotka saattavat tulla esiin kehittämistyön taustatiedon sekä materiaalin keräyksen aikana.

Havainnointia voidaan käyttää tiedon keräämisen aikana. Tästä esimerkkinä ovat osallistavat työpajat ja ryhmähaastattelut. Tässä tapauksessa havainnointi pohjautui jo aikaisempiin huomioihin liiton mahdollisista toiminnan haasteista. Tämän pohjalta koko kehitystyö sai alkunsa.

Havainnoinnilla pyritään huomioimaan asioita, jotka voivat huomaamatta olla piilossa ja jäädä pois kehittämistyön kokonaisuudesta. Esimerkiksi asiakkaiden käyttäytymisestä tai henkilöstön keskusteluista voi saada paljon hyviä ideoita.

(Ojasalo 2015, 42)

Tämän tutkimustyön aikana havainnointia tehtiin läpi koko prosessin. Tiedon keräämisen aikana havainnointia tehtiin teemahaastattelujen ja osallistavan työpajan avulla.

Havainnointia tehtiin myös osallistamalla Kultaseppien Liiton hallituksen kokouksiin: havainnoimalla kokouksen kulkua, hallituksen vuorovaikutusta ja ilmapiiriä.

Osallistamalla kokouksiin ja havainnoimalla saatiin aineistoa myös liiton toimijoiden aktiivisuudesta ja heidän keskeisestä vuorovaikutuksesta. Näin saatiin myös ajan tasalla olevaa informaatiota liiton toiminnasta tukemaan kehitystyötä.

Havainnot kirjattiin tutkimusaineistoksi, jotta niitä voisi hyödyntää kehitystyön ratkaisujen suunnittelussa.

8.2 Benchmarking

Benchmarkingilla haetaan tietoa vastaavien organisaatioiden toiminnasta ja samalla opitaan omat heikkoudet ja vahvuudet. Eri toimialan vastaavanlaisesta organisaatiosta voidaan myös löytää uusia tapoja toimia. Toimintoja voi soveltaa sopiviksi omaan kehittämiskohteeseen käyttämällä luovuutta. (Ojasalo, 2015, 43)

Benchmarking- menetelmällä pyrin saamaan tietoa kuinka vastaavia organisaatioita johdetaan. Miten kyseisissä organisaatioissa toimitaan ja miten ne kokevat korualan tänä päivänä? Kehittämistyön alkaessa tein pienimuotoisen benchmarking- tutkimuksen Ruotsin vastaavan liiton toiminnasta, jotta voisin käyttää tätä tietoa kehittämistyöhön pohjana.

Tein teemahaastattelun Ruotsissa toimivaan Smycken & Klockor -liitossa. Näin sain tietoa vastaavan pohjoismaisen liiton toiminnasta.

Haastattelun aikana käsiteltiin tämän hetkistä tilannetta korualalla Ruotsissa ja mihin suuntaan he kokevat kultasepän alan tulevaisuudessa menevän. Haastattelun perusteella Ruotsin korualaa leimaavat samat haasteet, esimerkiksi jäsenistön passiivisuus järjestetyissä koulutustapahtumissa ja verkostointitapahtumissa. Lisäksi Ruotsissa kasvava rikollisuus ja siihen liittyvät kauppiaiden pelot ja ongelmat tuovat haasteita liiketoimintaan. Tulevaisuuden myymälöissä esillä on mallikappaleita, jotka on valmistettu epäaidoista materiaaleista. Myynti perustuu mallikappaleiden pohjalta tehtyihin tilauksiin. Kiinnitetyn pääoman määrä pysyy näin ollen järkevällä tasolla ja rikollisuuden uhka on pienempi.

Ruotsissa kehuttiin Norjan vastaavaa koru- ja kelloliittoa. Ruotsista saatujen tietojen mukaan organisaation toiminta on hyvällä mallilla. Internetin kautta tein Norjaan sekä Tanskaan bechmarkingia.

Lisäksi kehittämistyön aikana sain yhteydenoton Suomalaisen Työn Liitosta. Yhteydenoton perusteella sovimme tapaamisen, joka johti Suomalaisen Työn Liiton ja Kultaseppien Liiton yhteistyön aloittamiseen. Tämä on hyvä asia, muutamat Kultaseppien Liiton jäsenet ovat myös Suomalaisen Työn Liiton jäseniä. Suomalaisen Työn Liitto on avainlippumerkin

myöntäjä. Avainlippumerkki ja Design from Finland merkit takaavat kuluttajalle tuotteen alkuperän sekä suomalaisen suunnittelun.

Käyttäjätiedon empaattinen analysointi käyttäjien näkökulmasta (Toiminta ja henkiset tarpeet)

8.3 Teemahaastattelut

Yhtenä aineiston keräämismenetelmänä käytettiin teemahaastatteluja, sillä ajatuksenani oli ikään kuin itse mennä *luotaimena* haastateltavan luo. Tavoitteena oli saada syvällisempää ja henkilökohtaisempaa tutkimusaineistoa. Jutustelun sekä havainnoinnin avulla sain tärkeitä mielipiteitä ja hiljaista tietoa kehittämistyöhön. Tämä haastattelutapa on empatiaan pohjautuva ja vaatii haastattelijalta ihmissläheistä toimintaa. Menemällä haastateltavan luo halusin myös antaa kuvan haastateltavalle että olen aidosti kiinnostunut hänen työstään, mielipiteistään sekä koruualalla tehdystä urastaan.

Luotain käsite tarkoittaa tiedonhankintapakettia, joka lähetetään sidosryhmän jäsenelle itse dokumentaatiota varten. Luotaintyövälinepakissa voi olla esimerkiksi pienimuotoinen päiväkirja, valokuvausta varten kertakäyttökamera yms. vastaavia työvälineitä. Näiden työvälineiden avulla haastateltava kerää itse tietoa ja aineistoa kehittämistyöhön. (Ojasalo, 2015, 76)

Haastateltavat valikoituivat oman työyhteisöni verkoston kautta sekä satunnaisesti internetistä löytyneiden eri paikkakuntien korualan yrityksien joukosta. Satunnaisesti valitut haastateltavat takasivat myös monen eri toimijan näkökulman. Tavoitteena oli koko Suomen kattavan aineiston keruu, sillä koruala on suhteellisen pieni ja pyrkimyksenä oli osallistaa empiirisen aineiston keräämiseen jäsenistöä maanlaajuisesti.

Osallistamalla ja sidosryhmiä haastatteleamalla, saatiin relevantti hiljainen tieto asianomaisilta kehittämistyöhön, eikä vain oletettua tietoa. Haastatteluista saatua materiaalia käytettiin osallistavan työpajan laatimiseen, joka tehtiin myöhemmin tapaustutkimuksen aikana.

Teemahaastattelu sopii tilanteeseen, jossa ei täysin tunneta tutkimuksen kohdetta etukäteen, eikä haluta liikaa ohjata vastaajia. (Ojasalo 2015, 41)

Haastattelut toteutettiin vapaina teemahaastatteluina, jonka aikana haastateltava sai vapaasti kertoa itsestään, koulutuksestaan sekä kertoa mielipiteitään alalta ja Kultaseppien liiton toiminnasta.

Haastattelut tehtiin aikavälillä 1.5.2016-6.10.2016.

Tavoitteena oli haastatella 15-30 kultaseppää ja korumuotoilijaa sekä alalla toimivaa tahoa. Ajatuksena oli myös, että haastateltavat tulisivat joka puolelta Suomea, eikä vain pääkaupunkiseudulta, johon toimiala on suurimmaksi osaksi painottunut.

Haastatteluja tehtiin Helsingissä, Porissa, Hämeenlinnassa, Lahdessa, Kuopiossa, Turussa, Raumalla, sekä Kokkolassa. Haastattelut käytiin suomen- sekä ruotsinkielellä.

Haastateltavina oli kultaseppiä, muotoilijoita, korutaiteilijoita, yrittäjiä, kauppiaita sekä koruyritysten johtoasemissa olevia henkilöitä. Haastateltavien ikäjakauma oli 24-81 vuotta.

Osa haastatteluista tehtiin 2-4 henkilön ryhmähaastatteluina.

Haastattelun rakenne

Haastattelut aloitettiin aina haastateltavan kertomuksella omasta mielenkiinnosta korualaa kohtaan. Lisäksi tiedusteltiin miten hän on päätenyt korualalle ja minkälainen koulutustausta hänellä on. Mitkä ovat hänen odotuksensa ja tarpeensa tulevaisuudessa? Keskustelun aikana käsiteltiin alaan liittyviä jokapäiväisiä asioita sekä haastateltavan näkökulmia korualan tämän hetkisestä tilanteesta.

Haastatteluprosessi eteni vapaana keskusteluna. Haastattelu tehtiin haastateltavan henkilön tai henkilöiden omassa työmiljöössä tai muussa haastateltavan toivomassa paikassa. Tällä pyrittiin siihen, että haastateltavalla olisi mahdollisimman mukava ja vapautunut olo.

Haastattelija esitti haastattelun aikana laajasti temaattisia kysymyksiä korualaa koskien. Myös jokaisen haastateltavan kanssa pohdittiin kysymyksiä koskien kultaseppien liittoa ja sen toimintaa. Esimerkiksi minkälaista tukea ja tietoa haastateltava tarvitsisi jokapäiväiseen tekemiseen. Minkälaista verkostoitumista kaivataan ja mikä on haastavinta korualalla toimimissa?

Jokainen haastattelu äänitettiin muistiinpanojen tueksi ja analysointia varten.

Haastattelujen määrä oli lopulta 26 kpl, mikä takasi laadullisen tutkimuksen. Haastattelujen tekeminen lopetettiin, kun haastateltavien vastaukset alkoivat satureoitua eli toistamaan itseään. Tämä oli tutkimuksen kannalta sopiva hetki lopettaa haastattelut ja jatkaa muilla tutkimusmenetelmillä.

Teemahaastattelujen tulokset

Haastattelujen purku ja analysointi aloitettiin niin, että jokaisen haastattelun ääninauhoitus kuunneltiin läpi useamman kerran. Nauhoitteita ei litteroitu, vaan samankaltaiset vastaukset segmentoitiin ja koodattiin nauhoitusten kuuntelemisen perusteella. Vastaukset jaettiin ryhmiin ja merkittiin värikoodeilla. Vastaustulokset käytettiin myöhemmin toteutettavan haastattelulomakkeen rungon laatimiseen.

Muutamia yksittäisiä kehittämistyöhön liittyviä vastauksia kirjattiin, sillä ne koettiin tärkeänä liiton toiminnan kehittämisessä.

Teemahaastattelujen aikana esille nousseita aiheita olivat esimerkiksi viestintä, joka koettiin puutteellisena tällä hetkellä. Lisäksi toivottiin lisää yhteistä toimintaa. Toiminnan laajuuden toivottiin ulottuvan myös pääkaupunkiseudun ulkopuolelle.

Koulutus ja siihen liittyvät muutokset oli monen haastateltavan huolen aiheena. Koulutus kultasepäanalalla on ammattilaisten mielestä menossa väärään suuntaan, puhutaan myös *ylikouluttamisesta*, joka on moraalitonta ja viestii sosiaalisen vastuun arvoja vastaan. Silti vastuuopettajien määrää sekä toisen asteen koulutusrakennetta ja valmistumisaikaa on lyhennetty.

Teemahaastattelujen tulokset viittasivat jo aiempiin havaintoihin ja hypoteeseihin, että liiton toimintaan toivottiin lisää aktiivisuutta sekä maanlaajuista toimintaa.

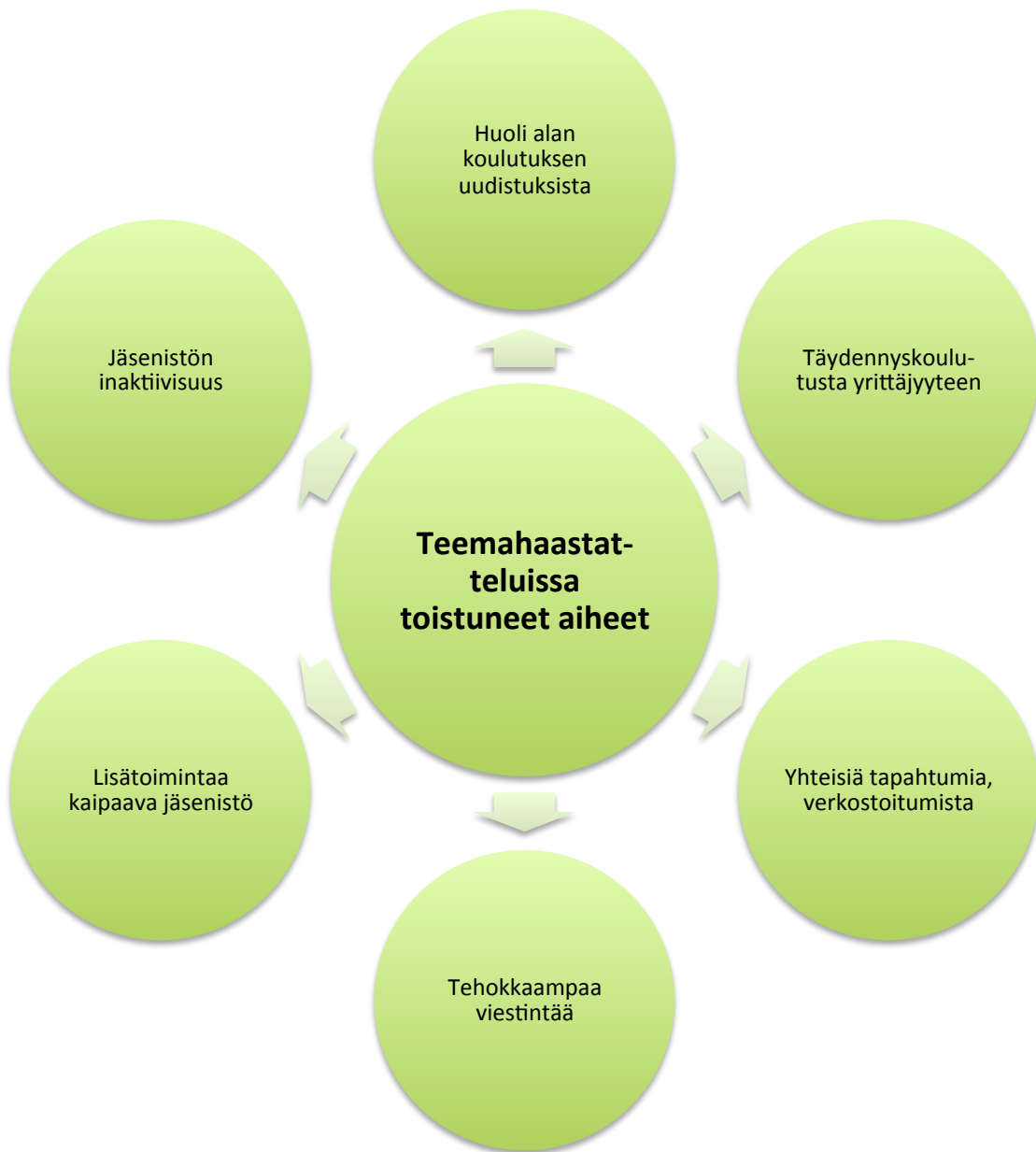
Mielenkiintoinen tulos oli myös se, että jäsenistö ei kokenut olevansa aktiivinen toiminnassa. Halukkuutta alan sisäiseen toimintaan oli havaittavissa, mutta toteutus ontuu. Järjestettyihin kursseihin ja tapahtumiin on tällä hetkellä vain vähän osallistujia. Osa jäsenistöstä on aktiivisia sosiaalisessa mediassa, mutta osa koki että heillä ei ole aikaa somettamiseen. Yrittäjyys itsessään korualalla on haasteellista ja aikaresurssit ei riitä kaikkeen.

Kello & Kulta -lehti koettiin hyvänä, mutta ei välttämättömänä. Osa haastateltavista koki, että muutaman kerran vuodessa ilmestyvä lehti oli ainoa jäsenetu.

Koru- ja kelloalan messut GSW-messut eivät tällä hetkellä palvele jäsenistöä lainkaan. Karu viesti kentältä suppenevasta osallistujamäärästä kielii messujen uudistuksen myös olevan paikallaan.

Alla listaus haastatteluissa toistuneista aiheista:

- Lisätoimintaa kaipaava jäsenistö
- Huoli alan koulutuksen uudistuksista
- Täydennyskoulutusta yrittäjyyteen
- Tehokkaampaa viestintää
- Yhteisiä tapahtumia (myyjäisiä, näyttelyitä, järjestettyjä messureissuja muihin maihin, GSW-messut eivät vastaa koko jäsenistön tarpeita)
- Jäsenistön inaktiivisuus

Kuva 7. Teemahaastatteluissa toistuneet aiheet.

Sidosryhmien osallistaminen yhteissuunnitteluun (co-design)

8.4 Osallistava käyttäjätiedon hankinnan työpaja

Osallistamalla eri sidosryhmien jäseniä saataisiin kokonaisvaltaisempaa tietoa kehittämistyöhön. Osallistavalla työpajalla pyritään saamaan kehitystyön alla olevan organisaation tai yrityksen sidosryhmien tai asiakkaiden todelliset tarpeet selville. (Ojasalo 2015, 61)

Osallistava työpaja toteutettiin yhtenä kehittämistyöhön menetelmänä, sillä halusin nähdä myös jäsenistön sidosryhmien keskinäistä toimintaa ja vuorovaikutusta. Ajatuksena oli saada aineistoa ja ideoita, joita ei pelkillä haastatteluilla saisi.

Työpajan osallistuneista henkilöistä ainoastaan yksi oli osallistunut jo aiempaan aineiston keräämiseen. Osallistavan työpajan tarkoituksena oli saada lisää tietoa sekä mahdollisesti vahvistusta haastattelutuloksiin. Eri sidosryhmien osallistaminen ryhmätyöskentelyyn toi uutta näkökulmaa aineiston keruuseen.

Työpaja toteutettiin design-pelinä, jossa osallistuvat henkilöt joutuvat aktivoitumaan ja tuomaan esille omia mielipiteitään sekä ajatuksiaan ryhmätyöskentelyn parissa.

Design-peli voi esimerkiksi koostua kuvakorteista tai sanakorteista, joita kohderyhmä asettaa paperijulisteelle tai kiinnittää suoraan seinälle. Tällä tapaa saadaan monipuolista tietoa sekä aktivoidaan keskinäistä vuorovaikutusta käyttäjien sekä sidosryhmien kesken.

Kuvat 8,9. Kuvissa esimerkki design-pelistä kokemuskehän muodossa

Kuvat: Jessica Riksman

Työpaja 2016 Viking Line m/s Mariella, 9.9.2016

Työpaja pidettiin Tukholman Precious koru- ja kellomessuristeilyllä. Risteilyn olivat järjestäneet Kello- ja Kultaseppien liitot yhdessä. Kehittämistyön aikana avautui myös aktiivinen dialogi Kelloseppienliittoon. Nämä kyseiset liitot ovat pitkään olleet yhteistyössä muutoinkin, sillä alan sisäinen lehti Kello ja Kulta on yhteinen julkaisu. Se on alan sisäinen lehti, joka ilmestyy neljä kertaa vuodessa molempien liittojen jäsenistölle.

Osallistava työpaja tehtiin yhteistyönä molempien liittojen kanssa. Fasilitaattoreina toimivat Jessica Riksman (YAMK opiskelija) ja Henrik Kihlman (Kultaseppien liiton toimitusjohtaja), kuvaajana Sirpa Lindström (kelloseppiäliiton sihteeri) sekä Jessica Riksman.

Työpajaan osallistui 26 henkilöä, jotka olivat liittojen jäseniä. Osallistujat jaettiin viiteen ryhmään. Jokaisessa ryhmässä oli eri ammattikuntien osaajia; kelloseppiä, kultaseppiä, kauppiaita ja kultaseppien alan myyjiä. Tämä oli hyvä, sillä eri sidosryhmien tarpeet ovat omanlaisensa ja suurin osa jäsenistön eri sidosryhmistä olivat edustettuina paikan päällä.

Osallistava työpaja toteutettiin design-pelinä. Jokainen ryhmä sai oman otsikon liittyen liittojen toimintaan, jota he saivat pohtia ja työstää jokaiselle ryhmälle esiin laitettulle paperijulisteelle. Työvälineenä oli iso paperialusta, tusseja, post-it lappuja sekä kuvakortteja.

Tehtävänä jokaisella ryhmällä oli pohtia omaa annettua otsikkoa sekä tuoda uusia ideoita ja mielipiteitä tärkeysjärjestyksessä paperikartalle, jonka keskiössä oli kyseinen otsikko. Ideat, mielipiteet ja kuvakortit tuli sijoittaa tärkeysjärjestyksessä paperille. Tärkeimmät lähelle keskiötä ja vähemmän tärkeät kauemmas keskiöstä. Tämän kaltaisella yhteisen ideoinnin työmenetelmällä pyrittiin saamaan jäsenistön tärkeimmät tarpeet esille.

Tehtävän jälkeen jokainen aihealue ja tulokset esiteltiin siten, että alustana toiminut juliste tuotiin kaikkien työryhmien esiteltäväksi. Aihe sekä tulokset tuottivat kiivastakin keskustelua ajoittain. Ryhmäkeskustelu oli vilkasta ja antoisaa. Tunnelma oli hyvä ja positiivinen, vaikka vaikeita asioita tuli esille. Positiivinen tunnelma ja yhteishenki oli kuitenkin havaittavissa.

Aikaa työpajalle oli rajoitetusti, vain 50 min. Tämä tuntui lyhyeltä ajalta ja olisi ollut mielenkiintoista nähdä lopputulos, mikäli pohdintaa olisi jatkettu.

Tässä lyhyessä ajassa sain fasilitaattorina vaikutelman, että jäsenet/osallistujat vasta lämpenivät työpajaan ja kyseiseen toimintatapaan.

Lopputuloksena sain hyviä aiheita kehittämistyölle ja lomakehaastattelun laatimista varten.

Kuva 10. Kuvassa työryhmät toimimassa sekä fasilitaattori Kultaseppien liiton toimitusjohtaja Henrik Kihlman

Kuva 11. Kuvassa paperilla otsikko, jota työryhmän tuli pohtia. Tehtävänä oli kirjoittaa, piirtää tai liimata tarjolla olevia sanallisia kuvakortteja, jotka esittivät tai kuvasivat eri viestintään tai liiton toimintaan liittyviä asioita kuten esim. Sopimus, yhteisö, puhelin, kirje yms.

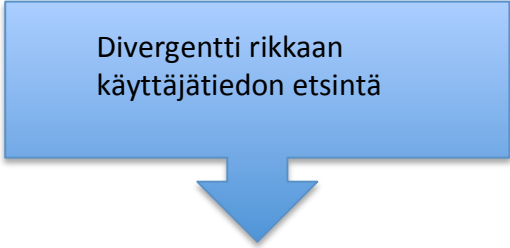
Kuva 12. Kuvassa vasemmalla työpajan sidosryhmien työskentelyä.

Kuva 13. Kuvassa oikealla paperialusta, jossa keskiössä aiheotsikko ja sen ympärillä työryhmän asettamia post-it lappuja ja kuvakortteja.

Kuva 14. Kuvassa yksi työpajan osallistuja valitsemassa kuvakortteja ryhmälleen. Kuvat esittivät eri viestinnällisiä toimintoja ja työvälineitä, esimerkiksi; puhelinpalvelut, blogi, sanomalehti, mobiili ap. yms.

Kuvat: Jessica Riksman

Divergentti rikkaan
käyttäjätiedon etsintä

8.5 Puolistrukturoitu haastattelu

Puolistrukturoitu haastattelulomake lähetettiin koko Suomen Kultaseppien Liiton sekä Kelloseppäliiton jäsenistölle. Tällä tavoin kerätty tieto oli tarkoitettu vahvistamaan jo saatua käyttäjätietoa.

Puolistrukturoidun haastattelun myötä haastateltavalla on mahdollisuus itse vaikuttaa vastauksiin. Tämä antaa lisää arvokasta tietoa, sen sijaan että vastausmahdollisuudet olisivat suppeat kyllä tai ei.

Puolistrukturoitu haastattelulomake mahdollistaa vastaajan täydentämään lomakkeessa olevia kysymyksiä, mikäli hän kokee sen tarpeelliseksi. Näin saatiin kerättyä myös sellaista tietoa, joka saattaisi jäädä pois pelkästään valmiita kysymyksiä esittämällä.

Täydennyskenttien myötä vastausaika lomakkeen täyttämiseen oli noin 10-15 minuuttia, joka koettiin olevan sopiva aika.

Puolistrukturoitu haastattelulomake laadittiin teemahaastattelujen sekä työpajan tulosten perusteella. Lomakehaastattelu laadittiin yhteistyössä Kultaseppien Liiton sekä Kelloseppäliiton kanssa.

Lomakkeen suunnitteluun ja laatimiseen osallistui Sirkka Lindström Kelloseppäliitosta, Jessica Riksman YAMK opiskelija sekä Henrik Kihlman Kultaseppien Liitosta.

Molemmilla liitoilla oli suuri intressi saada informaatiota ja tietoa mitä heidän jäsenistönsä haluaa liiton toiminnalta tulevaisuudessa.

Haastattelussa pyrittiin myös saamaan jäsenistön mielipide liittojen yhteisestä tuotoksesta, Kello & Kulta -lehden tarpeellisuudesta. Lomake lähetettiin molempien liittojen jäsenille, yhteensä 551 kpl sekä kaikille teemahaastatteluun osallistuneille 26 (osa haastateltavista ovat jäseniä), jotta vastauksia saataisiin mahdollisimman laajasti koko ammattialueelta.

Vastausaikaa annettiin noin kaksi viikkoa. Vastauksia tuli 58 kpl joka oli riittävä otos monipuolisen aineiston saamiseksi.

8.6 Haastattelulomakkeeseen laaditut kysymykset

Alla haastattelulomakkeeseen laaditut kysymykset. Kysymysten yhteyteen oli jätetty tilaa johon vastaaja sai täydentää vastaustaan mikäli koki tämän tarpeelliseksi.

- Kenelle mielestäsi liitto on?
- Mitä palveluja odotan liitolta?
- Minkälaista toimintaa toivoisin?
- Minkälaista edunvalvontaa toivoisin?
- Olenko itse aktiivinen liittoon päin?
- Kyllä/Ei , Miksi?
- Miten liitto voisi palvella jäseniään maantieteellisesti tasapuolisemmin?
- Mitä/keitä mielestäsi liitto edustaa?
- Olisiko mielestäsi tarkoituksenmukaisempaa että alalla olisi vain yksi liitto?
- Onko liittojen olemassa olo tärkeä alamme edunvalvonnan ja yhtenäisyyden kannalta?
- Kyllä /Ei , Perustele
- Miten itse voisit edistää liiton toimintaa?

Viestintä

- Mikä sinun mielestäsi olisi liittojen paras tiedotusväline?
Facebook, sähköposti, jäsenkirje, Kello & Kulta –lehti, joku muu
- Kuinka tärkeä Kello ja Kulta -lehti on ammattikuntamme tiedotuskanavana?
- Kumpaa lukisit mieluummin Painettua / digilehteä?
- Pitäisikö liittojen toimia sosiaalisessa mediassa näkyvämmiin? Jos niin miten?
- Käytätkö sosiaalista mediaa?
- Kyllä, Mitä?
- En, Miksi et?

Koulutus

- Onko mielestäsi alamme koulutus riittävä? Kyllä / Ei
- Minkälaista täydennyskoulutusta kaipaavat?
- Olisitko itse valmis opettamaan erikoisosaamistasi? Kyllä/Ei

Verkostoituminen

- Kuinka tärkeäksi koet alan sisäisen verkostoitumisen? 1-5
- Kuinka hyvin olet itse verkostoitunut? 1-5
- Mitkä olisivat mielestäsi hyviä verkostoitumisen keinoja?

Tausta kysymykset

- Oletko liiton jäsen?
- Sukupuoli?
- Ikä 16-20, 21-30, 31-40, 41-50, 51-60, 61-
- Ammatti

Haastattelulomakkeen tulokset

Ajat muuttuvat ja tämän hetkinen jäsenistö on osallistavan työpajan ja puolistrukturoidun haastattelulomakkeen tulosten perusteella vahvasti sitä mieltä, että Kelloseppien- ja Kultaseppien Liiton tulisi yhdistyä ja uudistua yhdessä.

Kuluttajan näkökulmasta kellot ja korut kuuluvat yhteen. Tämä on viesti, joka on kantautunut korualan kaupalliselta osa-alueelta. Kelloseppienliitto toimii omana edunvalvontaelimenä. Tulisiko kahden pienen ammattiliiton lyödä voimavarat yhteen? Näin syntyisi vahvempi yhdistys, jolla olisi mahdollista tuottaa jäsenistölleen jatkuvaa lisäkoulutusta, verkostoitumistapahtumia sekä alaa valvovaa toimintaa.

- vahvempi verkosto
- markkinoinnin mahdollisuudet
- tiedottaminen
- monipuolisuutta koulutukseen

”Fuusioitumisen myötä liiton rakenteeseen tulisi muutoksia luonnollisesti. Kulta- ja Kelloseppienliitto, jonka alla voisi toimia alajaostot esim. kultasepät, kellosepät, koruyrittäjät, korumuotoilijat, kauppiaat, kaivertajat, hopeasepät ja korutaiteilijat, kaikki saman katon alla?”

(osallistavan työpajan kommentti, 9/2016)

Kuva 15. Osallistavan työpajan tuotos. Otsikkona liittojen yhdistyminen ja sen tuomat mahdollisuudet.

Muutamia otteita lomakehaastatteluraportin viimeisestä vastaus kentästä jossa pyydettiin vastaajia lähettämään terveiset liitoille.

Omat terveiset Liitolle

- Liitot yhteen!
- Yhdistäkää toimintanne mahdollisimman pian!
- Yhdessä saadaan enemmän aikaan!
- Uusia tuulia
- Koko ala yhteen ja yksi ainoa järjestö nyt. Kohta on liian myöhäistä.
- Kiitos aktiivisuudesta ja halusta uudistaa & kehittää toimintaa!

(puolistrukturoidun lomakehaastattelun yhteenvetoraportista, 23.11.2016)

Konvergentti systeemi
analysointi ja kuvaaminen

9 Pohdintaa

Suomen Kultaseppien Liiton nykyinen rakenne ja resurssit luovat omat haasteensa kehittämistyölle. Yhden henkilön, toimitusjohtaja Kihlmanin työpanoksella ja rajallisella budjetilla kehittämistyö on hidasta. Isot muutokset vievät toki aikaa, eikä niihin liittyviin ongelmiin voida olla törmäämättä. Uuden toimintastrategian luominen ja siihen tarvittava tiedot ovat työn alla.

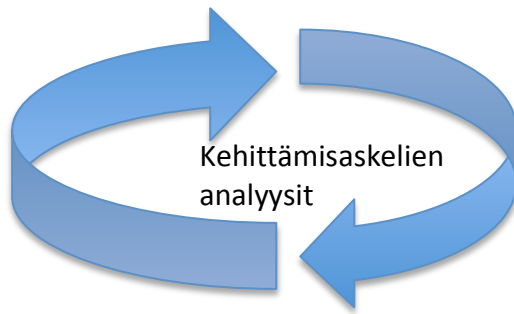
Omaan havainnointiin sekä tutkimuksen tuloksiin pohjautuen Suomen Kultaseppien Liitossa on kehitettävä toimintaa ja uudistuttava, jotta toiminta saisi jatkumaa ja nuoria sidosryhmiin kuuluvia alan ammattilaisia saataisiin aktiivisiksi jäseniksi. Uusien jäsenten rekrytointiin tulisi alkaa jo opiskeluvaiheessa. Tämäkin vaatii suunnitelmallista toimintaa ja kirjattuja pelisääntöjä.

Alkuvaiheessa todetut hypoteesit (oletetut tiedot) liiton toiminnan kehittämistarpeista osoittautuivat tehdyn tutkimuksen perusteella oikeiksi. Suomen Kultaseppien Liiton kaikki toiminta ei näy asiakkaalle saakka. Kokonaisuudessaan liiton toiminta voisi olla läpinäkyvämpää jäsenistölle. Liiton tulisi aktiivisemmin olla mukana rekrytoinnissa, kurssien järjestelyssä yms. toiminnassa jäsenistön etuja ajatellen.

Kultaseppien Liiton kehittämistyön haasteena on pienet henkilöstöresurssit. Yhden henkilön työpanos ei mahdollista nopeaa ja laajaa uudistustyötä – myös jäsenistön tulee aktivoitua.

Tällä hetkellä liiton tulisi ensisijaisesti panostaa viestintään, sosiaalisen median sekä sähköpostijakelun kautta. Näin koko alan verkosto saataisiin osallistumaan maanlaajuisesti. Yhden työntekijän resursseilla ei ihmeitä saada aikaan. Tarvitaan aktiivinen jäsenistö, jolla on yhteiset intressit alaa ja alan kehittä mistä kohtaan ja sen eteenpäin viemiseen.

Suomen kultaseppien Liiton tulisi rakentaa vahvempi yhteistyöverkosto alalla oleviin muihin edunvalvontaliittoihin. Yhtenäisen toimivan verkoston myötä korualan ammattilaiset sekä sidosryhmät saisivat tarvitsemansa tuen, koulutusta, yhteistyö asiakkuuksia, jne. Istuvan hallituksen tulisi olla aktiivisempi ja toimia liiton toimitusjohtajan tukena toiminnassa.

10 Ehdotukset

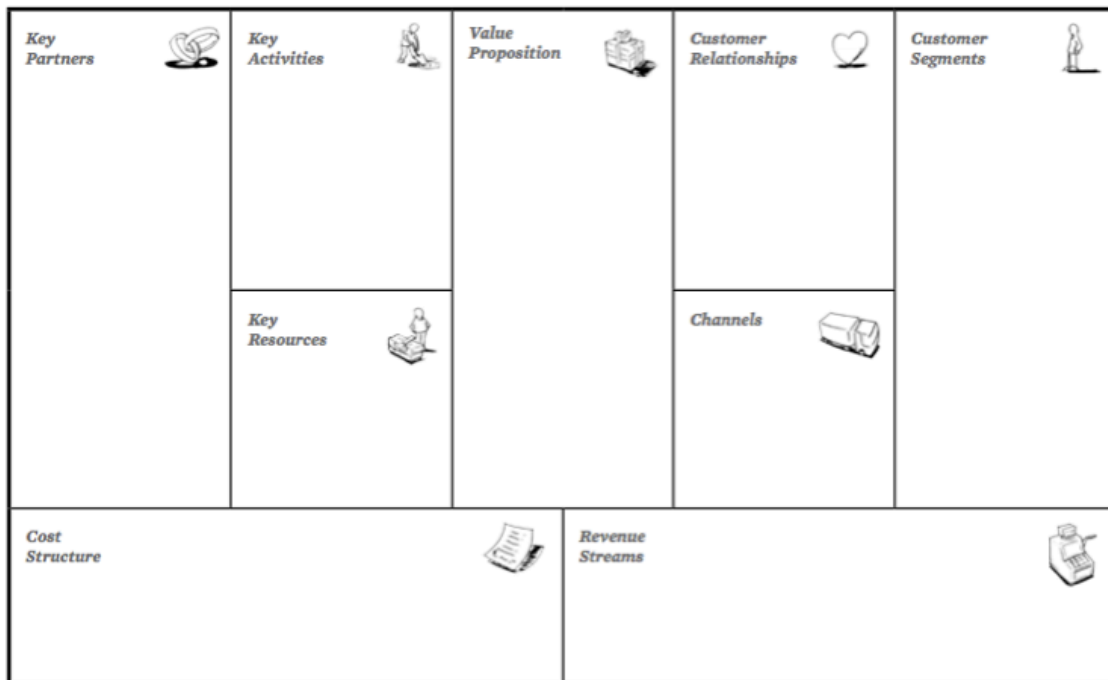
Tässä kappaleessa käydään läpi ehdotuksia jotka ovat syntyneet tämän tapaustutkimus tulosten perusteella .

10.1 Liiketoimintasuunnitelma strategiasuunnittelun avuksi

Yksi tapa luoda uusi toimintastrategia on tehdä selkeä toimintasuunnitelma liiketalouden suunnittelussa käytettävällä Osterwald&Pigneurin kehittämällä liiketoiminta-kanvaksella (Business Model Canvas). Kyseiselle liiketoimintamallin pohjalle hahmotetaan kaikki mahdollisuudet, yhteistyöverkostot, jakeluverkosto, asiakaskunta sidosryhmät ym. liiketoimintaan liittyen.

Tämänlainen suunnittelu selkeyttää toiminnan perusasioiden listaamisen, ideoinnin ja liiketoimintasuunnitelman rakentamisen. Tuloksena on tiivis paketti, johon on listattu liiketoiminnan ydinasiat.

The Business Model Canvas

Kuva 16. Osterwad&Pigneur Business model canvas.

Kuva 17. Suomen Kultaseppien Liiton liiketoimintasuunnitelma ehdotus/malli Osterwald & Pigneurin liiketoimintakanvas mallin mukaan

Kumppanuus- verkostot -tilitoimistot -lakipalvelutoimistot -kaupallisen alan konsultit -lehtitalot -myyntiagentit -vähittäiskauppiat -korualan teolliset tahot -erikoisosaajat alalla -kaupallisen alan konsultit - muut samankaltaiset liitot suomessa sekä Euroopassa -materiaalitoimittajat -alan koulut	Ydintoiminnot -edunvalvonta -koulutus tarjonta -konsultointi -verkostointikanava -kilpailut -nettikauppa sisältäen jäsenetu sivuston -pop-up myynti tapahtumia	Tarjooma Liitto pyrkii aktiivisesti tarjoamaan jäsenilleen monipuolista ja kattavaa konsultointia sekä edunvalvontaa Oma applikaatio johon sisältyy kaikki palvelut, helposti verkostoituminen sekä live keskustelu ”tukipalvelu” verkossa Verkkosivut johon jäsenten on helppo itse lisätä infoa tapahtumista kaikkien nähtäväksi.	Asiakassuhteet -liiton jäsenet -korumuotoilun opiskelijat -kultaseppäopiskelijat -koru -ja kello kauppiat -raaka-aine toimittajat -koruteollisuus	Kohdeasiakkaat Koulutuksen saaneet korualan tekijät: -korumuotoilijat -kultasepät -kultasepäalan pienyrittäjät -korutaiteilijat Nettikauppa ja pop-up myynti tapahtumissa, koruihin sijoittava kuluttaja
Kustannusrakenne -palkat -tilavuokrat -alihankintapalkkiot -markkinointikulut ja mainonta		Tulovirrat -jäsenyysmaksu korotettu täysjäsenyys -koulutustapahtumat(maksullisia) -pop-up tapahtumia, jälleen myynti provisiot -mainonta, sosiaalinen media - hankerahoitukset -nettikauppa		

Suomen Kultaseppien Liiton johtokunta voisi esimerkiksi luoda uuden liiketaloussuunnitelman tämänlaisen ideoinnin ja suunnittelun avulla. Tämä selkeyttäisi toiminnanjohtajan sekä johtokunnan liiton liiketalouden tulevaisuuden suunnitelmia. Samalla se voisi toimia ideointipohjana mahdollisille uusille toiminnoille ja kehitystyölle. Suunnitelmia voisi lähteä lähitulevaisuudessa kehittämään toimintatutkimuksen myötä, jolloin osallistettaisiin jäsenistöä uusien kiinnostavien projektien sekä toimintojen myötä.

10.2 Toimintatutkimus

Toimintatutkimuksessa (action research) yhdistetään tutkitun tiedon esittäminen sekä käytännössä tuotettavia muutoksia. Tällainen tutkimusmenetelmä sopii organisaatioiden tai ihmisryhmän toiminnan kehittämiseen tai muuttamiseen. Tärkeintä toimintatutkimuksessa on, että muutostyö viedään käytäntöön ja kehitettävää toimintaa analysoidaan, jolloin toimintatutkimus voi kestää pidempään. Toimintatutkimuksen tärkein piirre on osallistaa ja käyttää kehitystyössä osallisina organisaatiossa työskenteleviä ihmisiä sekä sidosryhmiä. Toimintatutkimukseen käytetään yleensä montaa erilaista menetelmää, jossa osallistetaan ihmisiä ja hyödynnetään kehitystyöhön myös heidän keskinäisestä vuorovaikutuksesta ilmeneviä tuloksia. (Ojasalo 2015, 37)

Tämänlainen kehitystyö vie aikaa, sillä ensin tarvitaan pohjatietoa tutkittavasta kohteesta; sen toiminnasta ja käyttäjistä. Tämän jälkeen lähdetään esimerkiksi osallistavilla työpajoilla luomaan uusia palveluita tai toimintoja käyttäjien kanssa. Toimintatutkimuksella kehitetään uusia palveluita tai toimintoja, joita myös testataan käytännössä. Tämä vie aikaa, sillä toimintoja saatetaan testata useita kertoja sekä peilata toimintaa ideointivaiheeseen. Tällä tavalla selvitetään onko kehitystyö onnistunut ja uusi palvelu toimiva.

Kultaseppien Liitto voisi esimerkiksi toimintatutkimuksen avulla lähteä kehittämään viestintää ja verkostoitumista sekä kaatamaan alojen välisiä raja-aitoja ja löytämään synergioita. Verkostoituminen on avain alan kehittämiseen ja menestymiseen.

10.3 Liitot yhteen - kahden liiton yhdistäminen

Kerätyn aineiston pohjalta voidaan todeta, että liiton toiminnan kehittämistyö on tarpeen. Kehitystyö on jo alkanut. Kultaseppien Liitto on herännyt siihen, että uudistustyötä täytyy tehdä sekä toiminnassa että visuaalisessa ilmeessä. Liiton hallituksen tulisi perustaa työryhmä viemään kehittämistyötä eteenpäin selkeällä toimintasuunnitelmalla.

Osallistavan työpajan sekä puolistrukturoidun kyselyn tulosten perusteella jäsenistö toivoo, että Kultaseppien Liitto ja Kelloseppäliitto yhdistävät voimansa ja muodostavat yhteisen koro - ja kello alan edunvalvontaliiton.

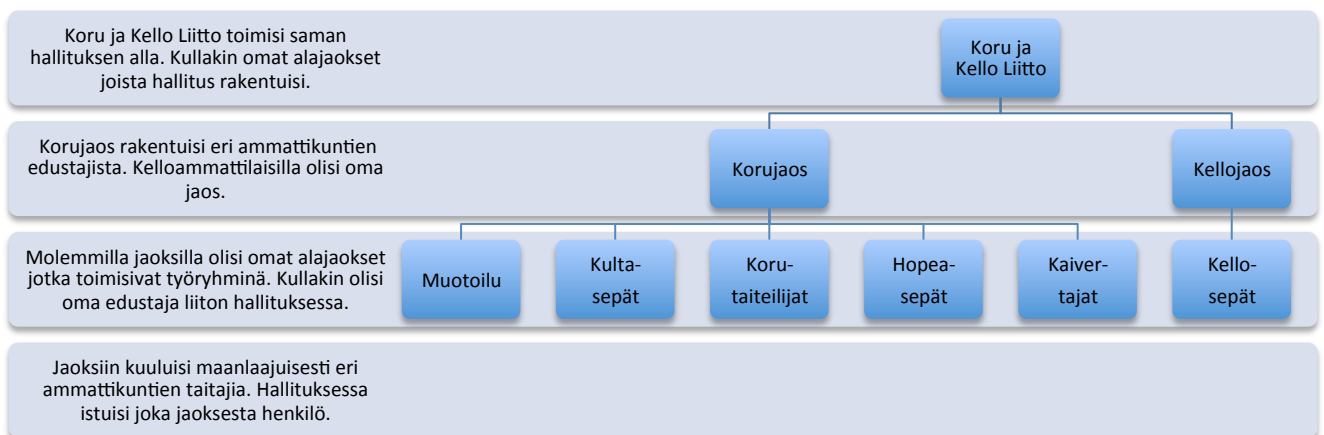
Kahden pienen toimialaliiton, Kultaseppien Liitto ja Kelloseppäliitto, tulisi vakavasti harkita fuusioitumista. Uusi Koru - ja Kelloalan liitto jatkaisi alan ammattilaisten edunvalvontaa. Näin molemmat vanhat perinteikkäät liitot jatkaisivat toimintaansa.

Yhteisellä alustalla olevien jaoksien toiminta olisi monipuolisempaa ja liitolla olisi mahdollisuus tarjota jäsenilleen enemmän etuuksia ja ammattikuntaa tukevaa toimintaa.

Tämä fuusio mahdollistaisi uuden alun. Mahdollinen liittojen yhdistyminen vaatisi molempien liittojen myöntymyksen uudistukseen. Ajatuksena tämänlainen muutos on kiehtova. Mikäli yhdistyminen toteutuisi, niin Ruotsin sekä Tanskan liittojen jo tehtyjä fuusioita voitaisiin benchmarkata.

Liiton kannattaisi perustaa työryhmä, joka lähtisi pohtimaan uuden liiton rakennetta, toimintastrategiaa sekä organisaation rakennetta. Ruotsissa koru - ja kelloliitot yhdistyivät 2007. Tanskassa koru ja muoti ovat lyöttäytyneet yhteen. Näissä maissa on ymmärretty, että yhdessä ja yhdistymisellä saadaan enemmän aikaan. Monialaisuus on valtti, jota Suomen kultaseppien liiton tulisi vakavasti harkita.

Kuva 18. Yksinkertaistettu kuvaus yhdistyneiden liittojen mahdollisesta rakenteesta.

Fuusioitumisen myötä Kultaseppien ja Kelloseppien liiton toiminnassa tapahtuisi luonnollisesti muutoksia. Hallituksen rakenne ja toimihenkilöiden tehtävät muuttuisivat. Ison emojärjestön alla toimisivat alajärjestöt, jotka olisivat kultasepät ja kellosepät ja niihin kuuluvat ammattinimikkeiden omat jaokset.

Kahden yksikön alla olisi alajaokset. Nämä alajaokset voisivat esimerkiksi olla Kelloharrastajat(kerääjät), Korumuotoilijat, Korutaiteilijat, Kaivertajat jne. Kaikkien ”ryhmien” sisällä voisi toimia työryhmät, jotka muodostuisivat aktiivisista jäsenistä. Jokaisesta ryhmästä toimisi edustaja Koru & Kello Liiton hallituksessa.

Mikäli Kultaseppien ja Kelloseppien liittojen fuusio ei ole mahdollista, keskinäistä yhteistyötä tulisi joka tapauksessa kehittää. Jatkuvaa dialogia on hyvä ylläpitää molempien alojen intressit huomioiden. Yhteiset tapahtumat, esimerkiksi vuotuinen teosmyyntinäyttely toisi alan ihmiset yhteen. Tämän tutkimus- ja kehittämistyön yksi tulos on, että korualalla tarvitaan edunvalvontaelin.

11 Organisaation muutos, verkostoituminen ja sen tuomat mahdollisuudet

Jos liittojen fuusioituminen ole mahdollista, kannattaa Kultaseppien Liiton harkita erittäin selkeään toimintastrategian laatimista kehitystyön ripeäksi edistämiseksi.

Kultaseppien Liitto on jäsenenä myös muissa yhdistyksissä ja liitoissa. Yksi mahdollinen yhteistyökumppani voisi olla Teollisuustaitteen Liitto Ornamo.

Ornamon jäseniin kuuluu korumuotoilijoita sekä korutaiteilijoita - yhteistyö isoon laaja-alaiseen organisaatioon veisi alaa eteenpäin.

Mahdollinen työryhmän perustaminen tai korujaosto Ornamossa olisi mielenkiintoinen ajatus. Tiivis yhteistyö ja avoin keskustelu liittojen välillä tiivistäisi yhteistyöverkostoa.

Toimiva organisaatio ja verkosto toisi Kultaseppien Liitolle jatkumaa sekä alalle uutta piristystä. Verkoston vahvistuessa liitto saisi lisäarvoa ja jäsenten intressit yhteisiin projekteihin elpyisivät.

11.1 Uudistunut Rakenne

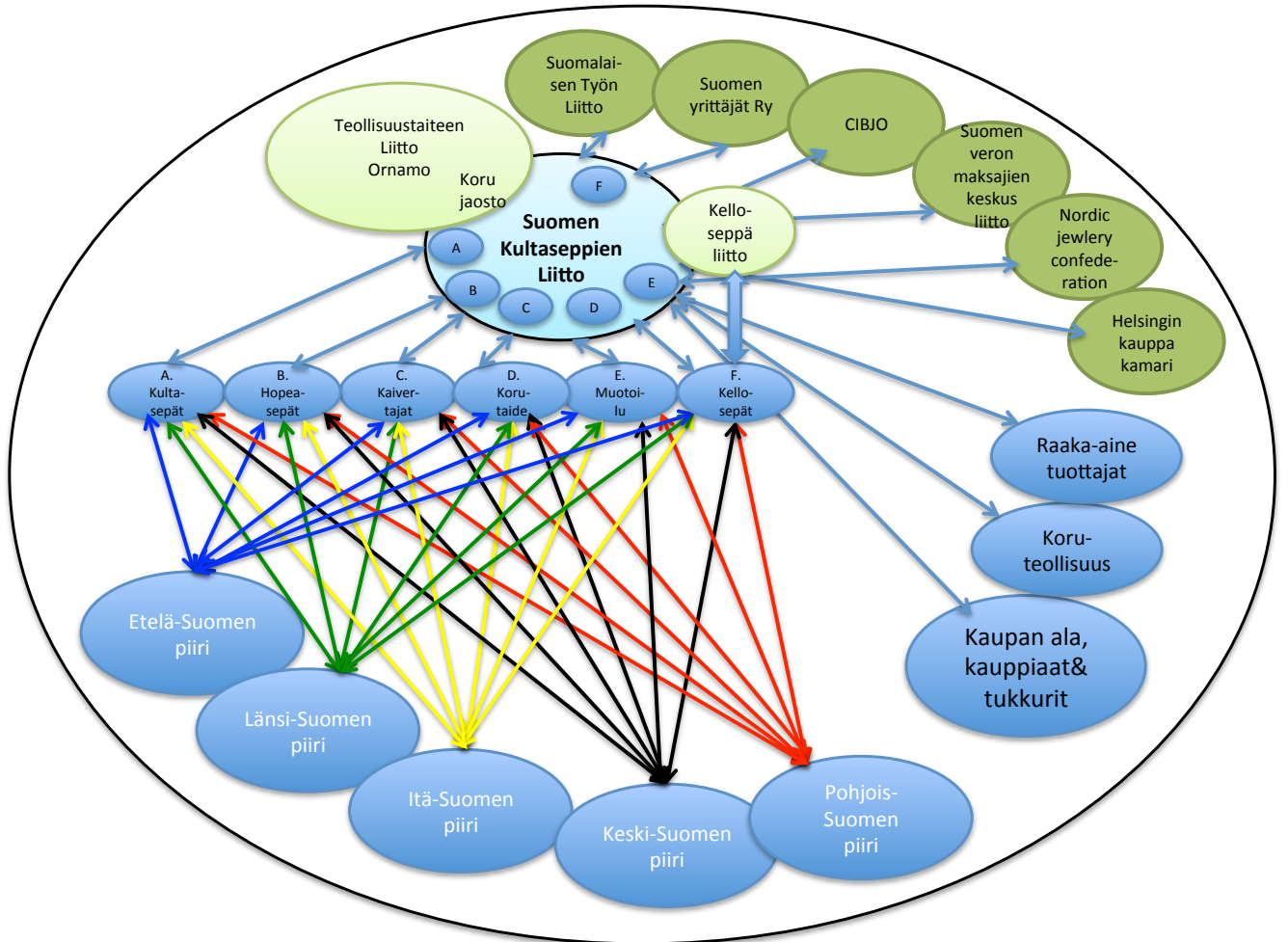
Kultaseppien Liiton rakennetta tulisi pohtia. Hallitus voisi rakentua jokaisen alajaoston edustajasta, kultasepät , korumuotoilijat, hopeasepät jne. Maakuntakohtaisista aktiivisista alan ammattilaisista olisi yhteys jokaiseen alajaostoon. Hallituksessa toimisi puheenjohtaja, varapuheenjohtaja liiton toimitusjohtaja sekä kuusi hallituksen jäsentä.

Liitto olisi tiiviissä yhteistyössä Teollisuustaitteen Liiton Ornamon ja Kelloseppäliiton kanssa.

Muut Suomen Kultaseppien Liiton yhteistyökumppanit:

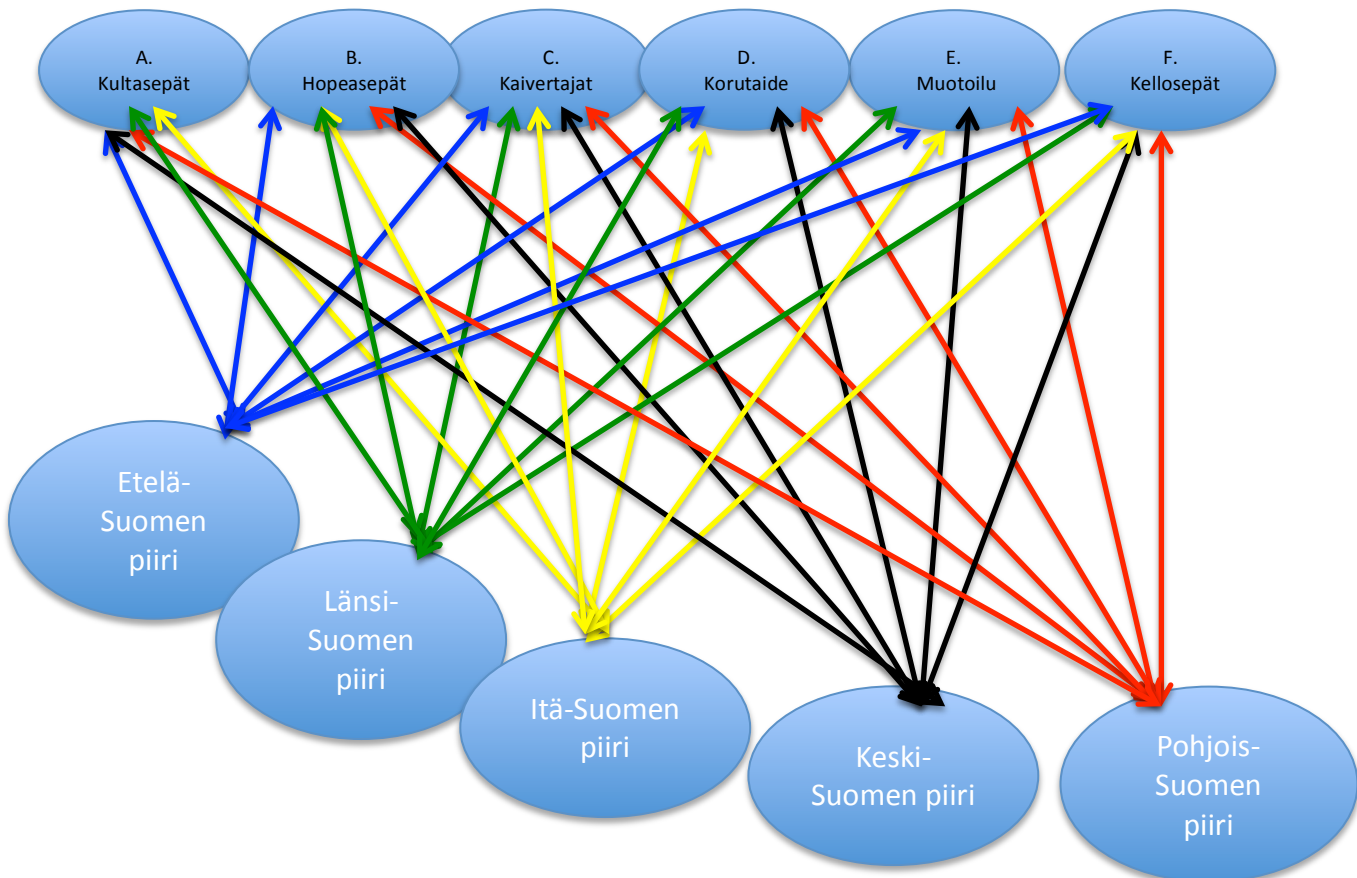
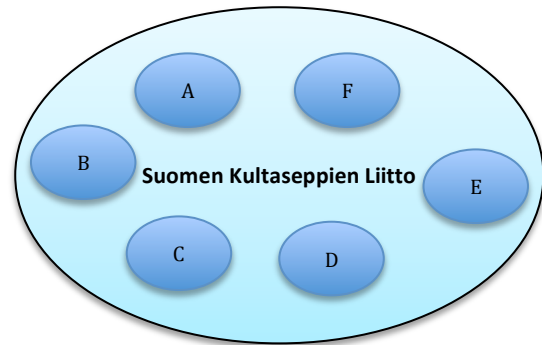
- Suomalaisen Työn Liitto
- Suomen veronmaksajien keskusliitto
- Helsingin kauppakamari
- CIBJO
- Nordic Jewellery confederation
- Liitto vaikuttaa myös Jalometallifoorumissa ja liitolla on osuus GSW-messut OY:ssä
- Suomen yrittäjät

Kuva 19. Kuvaus uuden yhteistyöverkoston kautta toimiva Kultaseppien Liitto. Kaikki sidosryhmät ovat yhteydessä liittoon.

Kuva 20. Kultaseppien Liiton hallitus, jaokset ja piirit.

Hallitus;
koostuu puheenjohtajasta, vara-
puheenjohtajasta ja vähintään 6 hallituksen
jäsenestä. Jäsenet tulevat maakuntapiireistä.
Jokainen heistä on aktiivinen alalla toimija.
Hallituksessa tulee olla vähintään yksi jäsen
jokaisesta jaostosta; A, B, C, D, E, F

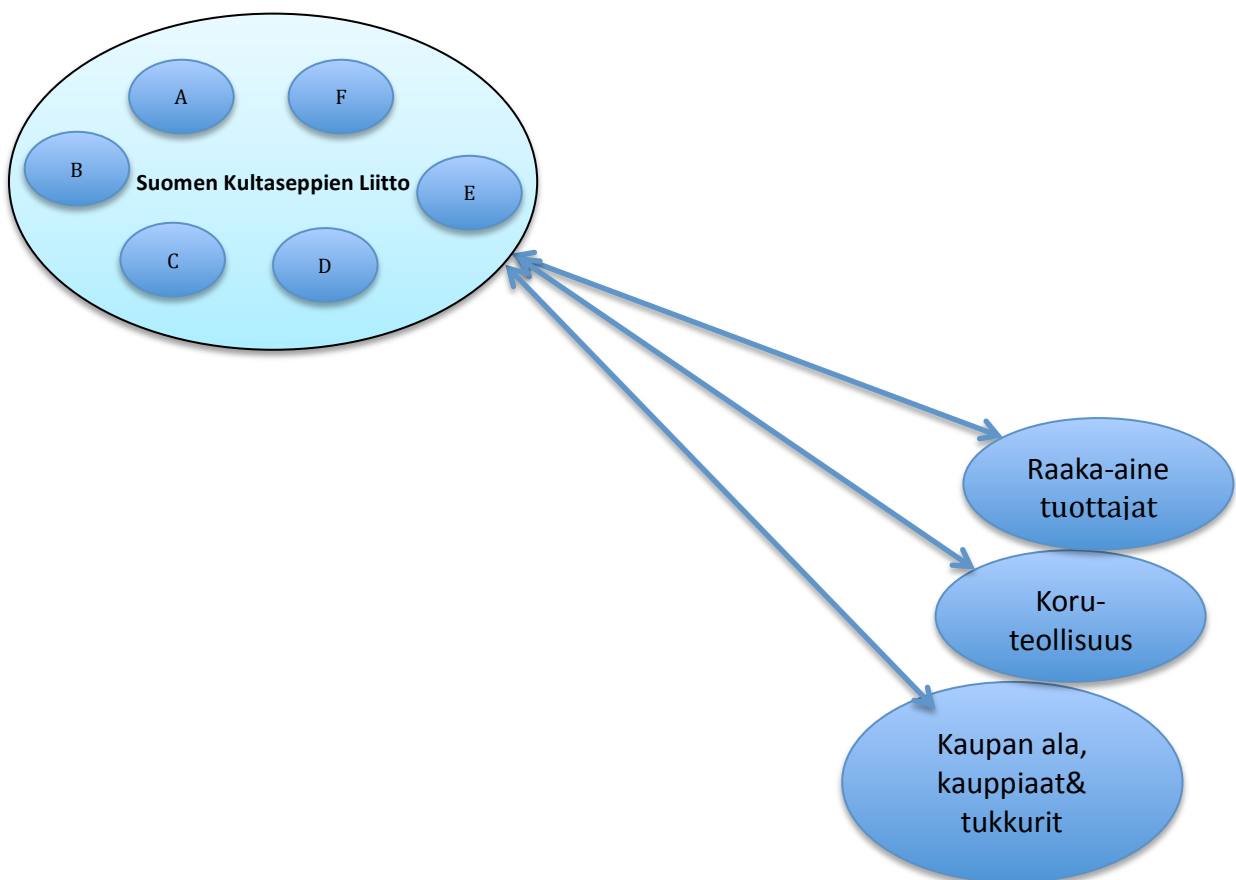

11.2 Yhteenkuuluvuus tunnistettava

Jäsenet – Raaka-aine tuottajat, koruteollisuus ja kauppiat

Liiton jäsenenä raaka-aine tuottajat, koruteollisuus sekä kaupan alan ammattikunta ovat tärkeitä sidosryhmiä, niin liitolle kuin muille jäsenille. Osa sidosryhmistä on kuitenkin valinnut toisen vaihtoehdon. He eivät ole kokeneet liittoa hyödylliseksi yhteistyökumppaniksi. Nyt olisikin tärkeää saada yhteistyö liiton ja näiden sidosryhmien välillä toimimaan. Yhteenkuuluvuus ja synergia on löydettävä ja alan sisäistä yhteistyötä lisättävä.

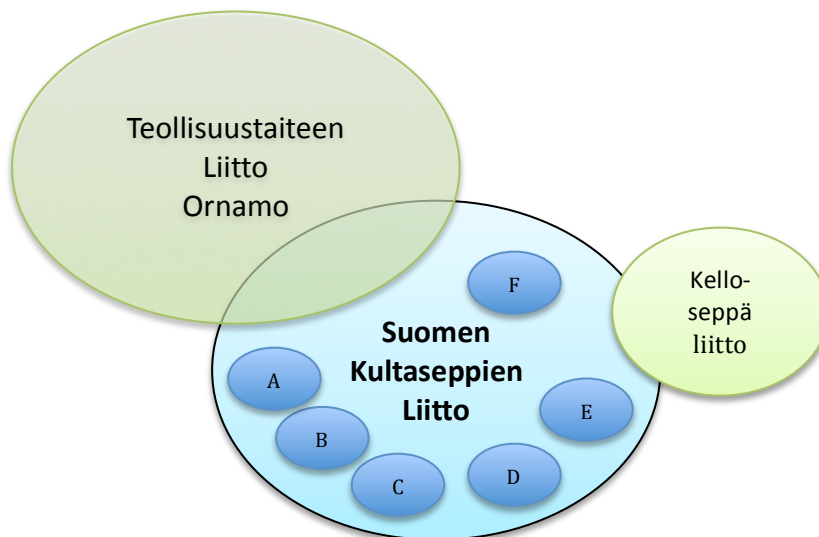
Kuva 21. Kultaseppien Liiton jäseniin kuulu myös kaupanalan toimijoita, raaka-aine toimittajia sekä koruteollisuuden yrityksiä.

11.3 Korujaosto

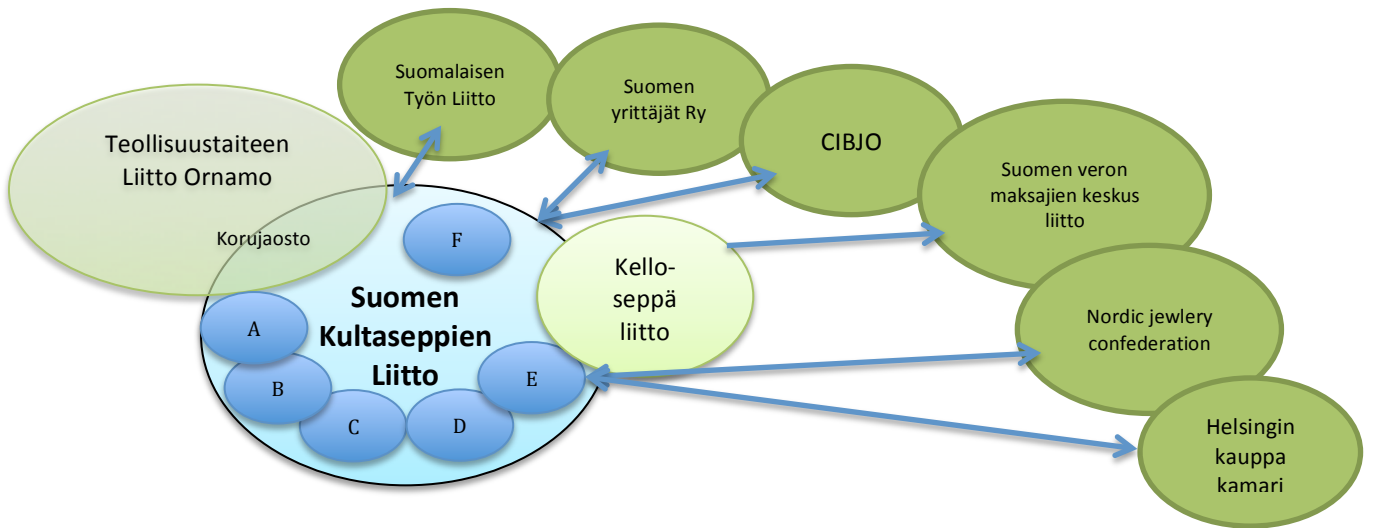
Mahdollinen yhteistyö Ornamon kanssa olisi mielenkiintoinen ajatus. Tämän avulla korualan ammattilaiset saisivat lisää täydennyskoulutusmahdollisuuksia. Ornamon monialainen jäsenistö auttaisi mahdollisesti myös uusien innovaatioiden syntymisessä. Suomen Kultaseppien Liitto pysyisi omana edunvalvontaliittona, mutta tiivis yhteistyö Ornamoon sekä muihin liittoihin on avain tulevaisuuden rakentamiseen.

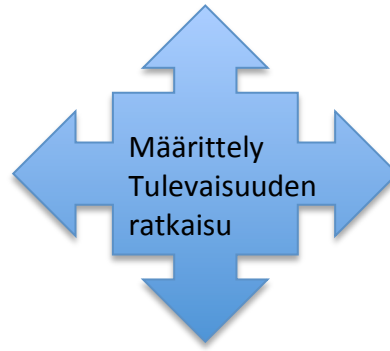
Yllä olevassa kuvassa päällekkäin oleva alue kuvastaa Suomen Kultaseppien Liiton ja Ornamon yhteistyössä muodostettua työryhmää. Ryhmä muodostuu Kultaseppien Liiton sekä Ornamon jäsenistöstä – vahvoista korualan ammattilaista (muotoilijoista, kultasepistä, korutaiteilijoista, hopeasepistä kellosepistä ja kaivertajista). Ornamon ja Kultaseppien Liiton työryhmä ajaisi muotoilun ja taideteollisen ammattikunnan etuja. Aktiivinen työryhmä toimisi linkkinä kahden liiton välissä.

Kuva 22. Kultaseppien Liiton yhteistyökumppanit Ornamo sekä Kelloseppienliitto, Ornamon kanssa yhteistyössä syntynyt korujaosto näkyy kuvassa omana yksikkönä.

Kuva 23. Kuvaus Kultaseppien Liiton yhteistyökumppaneista ja yhdistyksistä, joihin Kultaseppien Liitto kuuluu.

12 Päätelmät

Muutosten läpivieminen ottaa aikaa. Asioita toiminnan kehittämiseksi käsitellään jokaisessa Kultaseppien Liiton hallituksen kokouksessa, mutta asiat etenevät toivottua hitaammin. Syynä tähän on niukat henkilöstöressurit, hallituksen sekä sidosryhmien passivisuus sekä alan sisäisen verkoston keho tilanne. Myös aktiivinen yhdessä tekeminen ontuu. Tämän tutkimuksen tulokset toimivat hyvänä pohjana kehittämisstrategian laatimiselle.

Kultaseppien Liiton tulee ensisijaisesti pohtia yhteistyökuvioita muiden liittojen kanssa, jotta verkostoituminen vahvistuisi ja jäsenistön palvelut ja edut tulisivat optimoitua. Korualan sisällä olisi tarpeellista miettiä verkostoitumisen tärkeyttä toiminnan kehittämiseksi. Kehittämistyön aikana Suomen Kultaseppien Liitto on jo työstänyt muutoksia niin toiminnallisesti kuin visuaalisestikin. Viestintää pyritään parantamaan digitaalisten uudistusten myötä. Suomen Kultaseppien Liitto tiedostaa muutosten välttämättömyyden.

Muuttuva organisaatio on myös oppiva organisaatio. Pitkäjänteisellä kehittämistyöllä Liiton toimihenkilöiden ja jäsenistön kanssa saadaan aikaan hyviä tuloksia. Jokaisen kehittämistyöhön osallistuvan, jäsenten sekä liiton toimijoiden, tulisi löytää omat motiivinsa oppimiseen sekä kehitystyöhön. (Moilanen, 2001, 47)

Tämänlainen oivallus voi esimerkiksi olla, ettei tietotekniikka ja sen käyttäminen olekaan niin hankalaa. Liiton tulee olla suunnannäyttäjä.

Osana kehitysprosessia liitto luopui nykyisistä toimitiloista ja muutti uusiin tiloihin Kelloseppäliiton omistamaan kiinteistöön Espoon Tapiolaan. Tämä luo mahdollisuuksia liiton toiminnan nopeammalle kehitystyölle. Tapiolassa sijaitsevan Kellomuseon toiminta laajenee esittämään myös koruja toukokuussa 2017. Vanha idea korumuseosta heräsi henkiin lähti liikkeelle *Brilliant*- korunäyttelyn yhteydessä Kansallismuseossa 2015-2016. Tämä on hieno asia ja vahva näyttö, että ala kehittyy.

Tämän kehitystyön aikana on keskusteltu alan sisällä tapahtuvasta yhteisestä tekemisestä ja sen tärkeydestä. Syyskuussa 2016 Tukholman korualan Precious-messuille järjestetty messuristeily sai paljon positiivista palautetta. Matka toteutettiin yhteistyössä kultaseppien - ja kelloseppäliiton kanssa. Risteilyn aikana pidettiin myös osallistava tiedonhankintatyöpaja tähän tapaustutkimukseen liittyen. Uutta risteilyä/matkaa ollaan jo suunnittelemassa syksyille 2017. Tavoitteena on järjestää samankaltainen yhteissuunnittelutyöpaja liiton toiminnan jatkokehittämiseksi.

Tämän tapaustutkimus tehtiin henkilökohtaisen kiinnostuksesta korualaa sekä alan ammattikuntaa kohtaan. Tulokset puhuvat puolestaan. Kultaseppien Liiton muutostyötä on jo aloitettu, mutta suunnitelmallisella yhteiskehittämisellä saadaan koko alaa hyödyttäviä tuloksia aikaan.

Tämä tutkimustyö on kestänyt vuoden. Tiedonhankinta tulosten analysointi ja kirjaaminen on ollut hyvin antoisaa ja mielenkiintoista. Olen saanut lisää uusia tuttavuuksia korualan ammattikunnan piiristä, kaikki uniikkeja tekijöitä, jotka puurtavat *rakkaudesta lajiin*.

Arvostan teitä kaikkia hyvin suuresti.

Olen oppinut paljon uusia asioita mm. aineettoman muotoilun ja kehittämisprosessin vaiheista.

Toivon että saan olla jatkossakin mukana kehittämässä alan toimintaa, yhdessä alan ammattilaisten parissa, *syvästä rakkaudesta lajiin*.

Tack

Henrik Kihlman, för möjligheten till detta slutarbete och tack för ett givande samarbete.

Kiitos

Helena Vilhunen

Heikki Saros

DR. Mirja Kälviäinen LAMK, olen oppinut paljon, matka jatkuu.

”Asiat muuttuvat huonompaan suuntaan spontaanisti, ellei niitä muuteta paremmiksi suunnitellusti.”

-Francis Bacon(1561-1626)

13 Lähteet ja kirjallisuus

Kirjalliset lähteet:

Aav, Marianne (2012). Koru Suomessa. Designmuseo

Yves Doz ja Mikko Kosonen, Nopea strategia,
Talentum, Helsinki 2008

Katri Ojasalo, Teemu Moilanen, Jarmo Ritalahti: Kehittämistyön menetelmät, Sanoma Pro
Oy Helsinki 2015

Moilanen Raili, Oppiva Organisaation mahdollisuudet
Kustannusosakeyhtiö Tammi, 2001

Satu Miettinen (Toim.), Muotoiluajattelu
Tammerprint Oy, 2014 Tampere

Tuulaniemi Juha, Palvelumuotoilu
Talentum Media, 2011 (E-kirja)

Opinnäytetyöt ja väitöskirjat:

Ahde-Deal, Petra. 2013. Women and Jewelry - A Social Approach to Wearing and
Possessing Jewelry. Aalto University Publication Series Doctoral Dissertations 1/2013
<https://aaltodoc.aalto.fi>

Talvitie Anna (2015). Korumuotoilun tulevaisuus Suomessa
Tulevaisuusskenaario alan ammattilaiselle , Theseus.fi

Heikki Saros, 2016, Aidosti kansainvälinen?
Yliopistojen kansainvälistymisen strateginen johtaminen Suomessa, Heikki Saros

Hyrsky, Kaisa. 2012. Kertomuksia kultaseppien yrittäjyydestä. Kotitalous- ja käsityötieteiden julkaisuja 30. Helsingin yliopisto. Käyttäytymistieteellinen tiedekunta.
<https://helda.helsinki.fi>

Aino Vepsäläinen, 2015

Tapaus : Muotoilija 2025 : hypoteesi muotoilijan ammatillisesta tulevaisuudesta
<http://urn.fi>

www sivut:

www.kultaseppienliitto.fi

www.lamk.fi

<https://www.smyckenochklockor.se>

<http://gullsmed.no>

<http://www.guldsmed.dk>

<http://www.servicedesigntools.org>

https://www.slideshare.net/samietti/muotoilujattelu-design-thinking?next_slideshow=1

http://esseepankki.proakatemia.fi/files/2013/12/Business_Model_Canvas.png

Muut lähteet:

Teemahaastattelut 4-10.20016,
26 Korualan toimijan haastattelua

Co-Workshop M/S Silja Symphony 9.9.2016,
osallistava työpaja, 26 henkilöä

Lomakekyselyn raportti:
Kultaseppien ja Kelloseppien liittojen
jäsenkyselyn yhteenvetoraportti, 23.11.2016

Kuvat: Jessica Riksman

14 Liitteet

Liite 1:

Lomakekyselyn raportti, Kultaseppien ja Kelloseppien liittojen
jäsenkyselyn yhteenvetoraportti, 23.11.2016

Kultaseppien ja Kelloseppien liittojen
jäsenkyselyn yhteenvetoraportti.

23.11.2016

Tämä kysely, avoin haastattelu on laadittu yhteistyössä Suomen Kultaseppien Liitto ry:n ja Suomen Kelloseppäliitto ry:n kanssa. Kyselyn tuloksia käytetään myös Jessica Riksmanin YAMK opinnäytetyötä varten. Opinnäytetyö tehdään kehitysyhteistyönä Suomen Kultaseppienliitto ry:lle 2016-2017. Raportti on kooste yhdessä laadituista kysymyksistä sekä niihin tulleista vastauksista.

Vastanneita oli kaikkiaan 59 hlö. Vastanneista 44% olivat naisia ja 56% miehiä.

Vastanneiden ikäjakauma oli 21-61+

Vastanneiden ammattinimikkeet:

Kultaseppä 18

Kelloseppä 17

Yrittäjä 9

Muotoilija 6

Liikkeen harjoittaja 2

Myyjä

eläkeläinen

Opiskelija

Liitot

Kenelle mielestäsi liitto kuuluu?

Valtaosa vastanneista olivat yhtenäisesti samaa mieltä että liitto kuuluu Kellosepille, Kultasepille sekä alan vähittäiskauppiaille. Alaa opiskelevat sekä suuremmat alan tuottajat mainittiin myös.

Mitä palveluja odotan liitolta?

Liitolta toivottiin seuraavia palveluja yksimielisesti:

- Edunvalvontaa
- Tiedotusta
- Koulutusta

Minkälaista toimintaa toivoisin?

- Koulutusta
- Seminaareja
- Näyttelyitä
- Yhteisiä markkinointitempauksia
- Järjestettyjä messumatkoja

Minkälaista edunvalvontaa toivoisit?

- Eettisyys, eettinen toimikunta?
- Edunvalvontaa
- Ammattinimikkeiden käytön valvomista kultaseppä/kelloseppä/muotoilija/koruseppä
- Liittojen tulisi olla yhteydessä mm. Lain laatijoihin, Suomen yrittäjiin, Tukeisiin ym.

Oletko itse aktiivinen liittoon päin?

Kyllä 29,8%

Ei 70,2%:

- Maantieteelliset syyt, pääkaupunkikeskeinen
- Ei ole aikaa, rajalliset aikaresurssit
- Ei ole kokenut saavansa vastinetta jäsenmaksulle
- Liiton osalta ei ole tullut viimeaikoina kiinnostavia tapahtumia johon voisi osallistua

Miten liitto voisi palvella jäseniään maantieteellisesti tasapuolisemmin?

- Järjestämällä tapahtumia ja koulutuspäiviä maan laajuisesti
- Netti mitätöi kilometrit, sähköposti ja sosiaalinen media
- Yhteisiä markkinointitempauksia
- ”Piirien” elvyttämällä
- Suomi kiertue, Liitto aktiivisena
- Yhteisiä markkinointitempauksia

Mitä/keitä mielestäsi liitto edustaa?

- Ammattitaitoa
- Perinteitä
- Jäseniään

Onko liittojen olemassaolo tärkeä alamme edunvalvonnan ja yhtenäisyyden kannalta?

Kyllä 92,7%

Ei 7,3%

Pitäisikö mielestäsi kultasepän/kellosepän alalla olla edunvalvontaelin?

- Ei. Jos ei, kenen vastuulla alamme edunvalvonta olisi?

Kyllä 75%

Ei 25%:

- Yrittäjä järjestöt
- Ei osaa sanoa

Olisiko mielestäsi tarkoituksenmukaisempaa että alalla olisi vain yksi liitto?

Kyllä.

Muutama hajaääni, ei

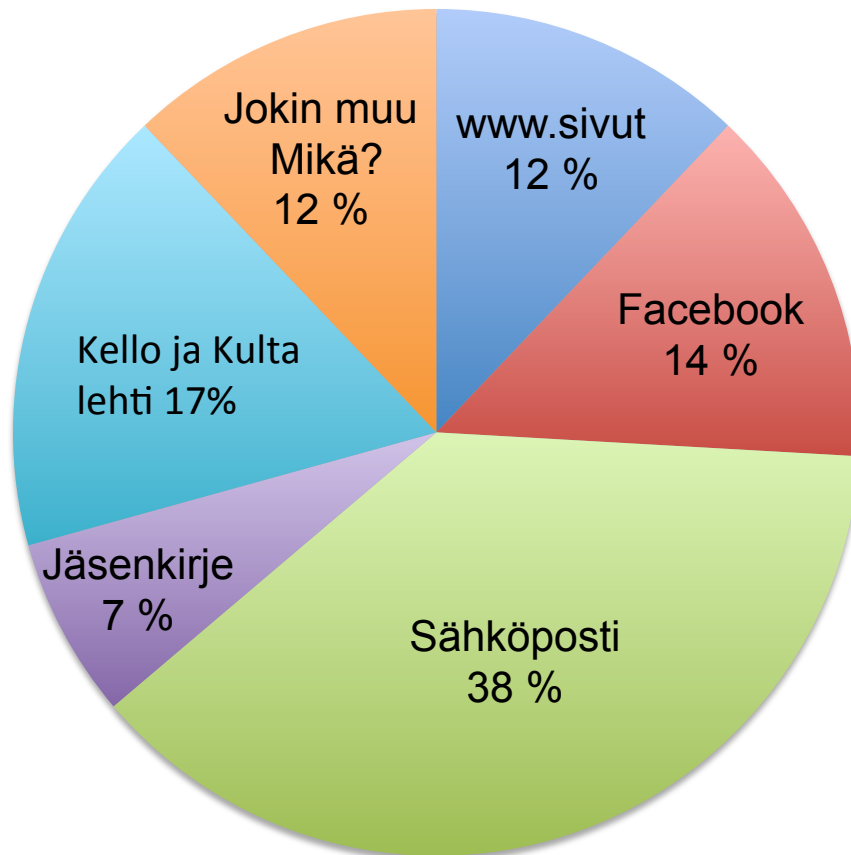
Miten itse voisit edistää liiton toimintaa?

Yksimielinen vastaus:

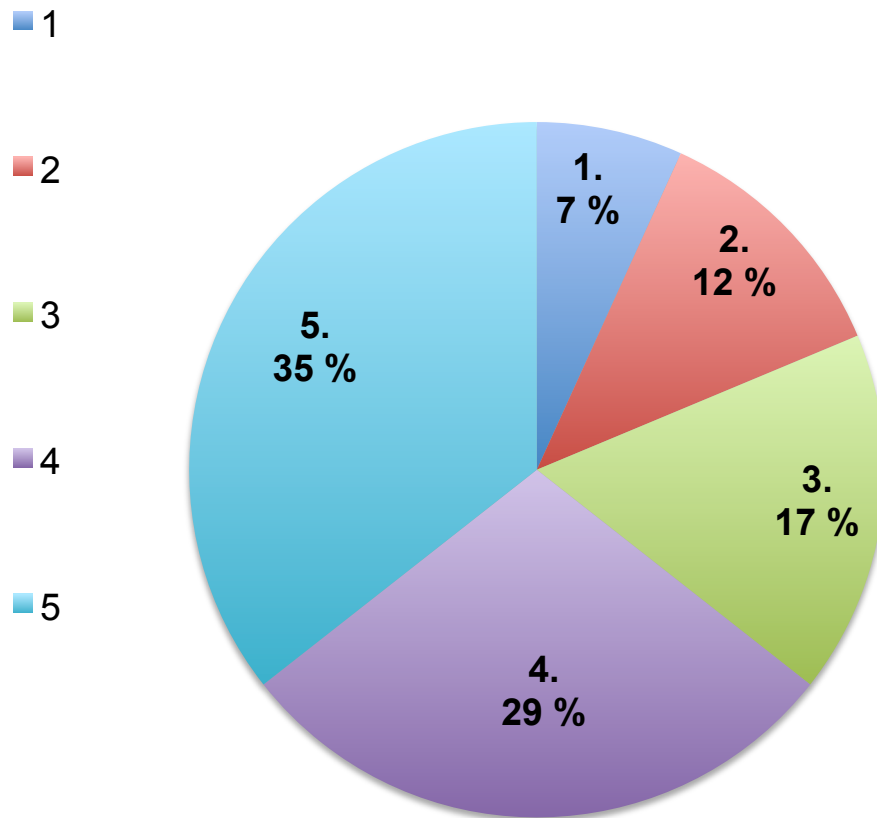
- Olemalla itse aktiivisempi ja osallistumalla liiton järjestämiin tapahtumiin!

Viestintä

Mikä mielestäsi olisi liitojen paras tiedotuskanava?

**Kuinka tärkeä Kello & Kulta lehti on
ammattikuntamme viestintäkanavana
asteikolla 1-5?**

1= tarpeeton

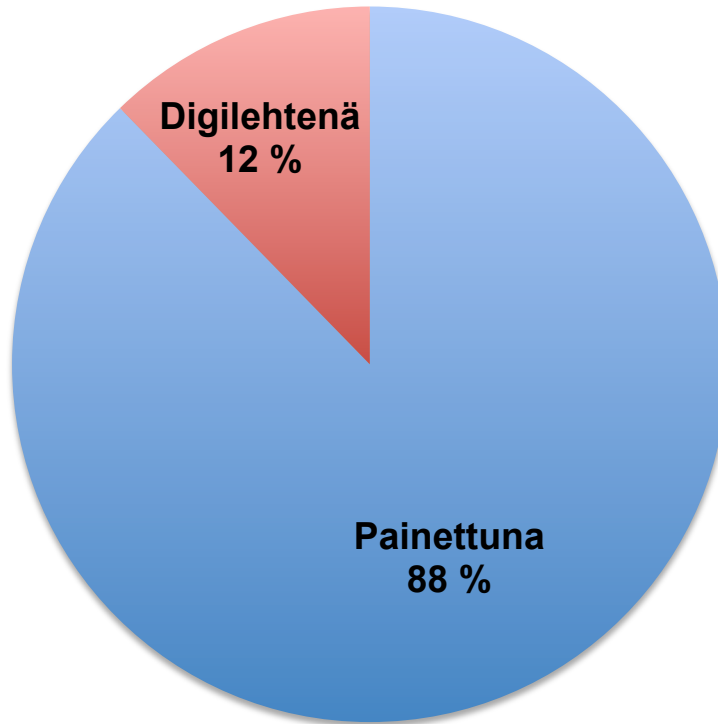
2= ei niin tärkeä

3= tärkeä

4= hyvin tärkeä

5= erittäin tärkeä

Lukisitko lehtesi mielummin?

Pitäisikö liittojen toimia sosiaalisessa mediassa näkyvämmiin? Jos niin miten?

Kyllä 81,1%:

- Toimimalla aktiivisemmin omalla keskustelufoorumilla joka toimii reaaliajassa, FB tai www.sivut, blogi?
- Julkaisemalla ajan tasalla olevaa informaatiota alaan liittyvistä asioista, kuten materiaalit ja niiden arvokkuus, ammattitaidon merkityksestä ym.

Ei 18,2%

Käytätkö sosiaalista mediaa?

Kyllä 84,5%

Mitä? :

- Facebook
- Instagram

En 15,5%

Miksi et?:

- ei kiinnostaa
- en tunne omaksi
- en halua jakaa tietojani tai esitellä itseäni esim. facebookissa
- periaatteesta
- on oikeitakin töitä

Verkostoituminen

Mitkä olisivat mielestäsi hyviä verkostoitumisen keinoja?

- Yhteiset tapahtumat
- Alan koulutuspäivät
- Messut seminaarit
- Sosiaalinen media, yhteinen keskustelufoorumi

Koulutus

Onko mielestäsi alamme koulutus riittävä?

Kyllä 48,3%

Ei 51,7%

Minkälaista täydennyskoulutusta kaipaavat?

Opetusresurssileikkaukset ja tämän hetkinen alan koulutus huolestuttaa useita vastanneita, kahden vuoden koulutus vaativalle käsityöalalle ei riitä.

- Erityisosaamiskursseja, esim. 3D
- Timanttien luokitus kursseja
- Markkinointiin ja yrittäjyyteen liittyviä kursseja
- Turvallisuuskoulutusta
- Brändäystä

Olisitko itse valmis opettamaan erikoisosaamistasi?

Kyllä 58,9%:

- Muotoilua
- 3D
- Markkinointia
- Asiakaspalvelua
- Korjaamista
- Johtaminen omien vahvuuksien löytäminen
- Kaiverrusta

Ei 41,1%

SUOMEN
KULTASEPPIEN
LIITTO

Omat terveiset Liitolle

- Liitot yhteen!
- Yhdistäkää toimintanne mahdollisimman pian!
- Yhdessä saadaan enemmän aikaan!
- Uusia tuulia
- Koko ala yhteen ja yksi ainoa järjestö nyt. Kohta on liian myöhäistä.
- Kiitos aktiivisuudesta ja halusta uudistaa & kehittää toimintaa!

